

[Albrechtsen]

offentlige indsats kan undgås, må ejeren simpelt hen ud.

Den offentlige saltvandsindsprøjtning vil i øvrigt ikke medføre nogen stor nettobelastning af de offentlige finanser, idet den forøgede vedligeholdelse vil medføre store offentlige ekstraindtægter (skat og moms) samt besparelser på understøttelse, sociale ydelser m.v.

4. Øvrige problemer, der her og nu skal gøres noget ved

Ud over de allerede nævnte centrale problemstillinger foreslås der også en øget indsats til sikring af udlejningen af de mange tomme lejligheder (L 67) samt gennemførelsen af et fuldt stop for ejerlejligheder (L 65), således at der fremover kun kan oprettes nye ejerlejligheder i nyopførte ejendomme, hvor det sikres, at de nye ejerlejligheder ikke giver anledning til skattefradrag – det vil sige, at de offentlige subsidier til nye ejerlejligheder skal fjernes. På de betingelser må det efter forslagsstillernes opfattelse stå folk frit for, om de vil købe nyopførte ejerlejligheder.

Endelig foreslås en fjernelse af den lovsikrede profit (det såkaldte kapitalafkast) til ejerne af udlejningsejendomme i de regulerede kommuner (L 63). Dette skal naturligvis ses i sammenhæng med forslaget om at udvide bolig- og huslejereguleringen til at omfatte hele landet (L 68).

De 8 forslag må ses som instrumenter til at løse de allermost påtrængende opgaver på området.

Alligevel er det jo klart, at udlejerne og deres organisation – Grundejernes Landsforbund – ikke vil kunne støtte disse forslag. De har tværtimod fremsat de mest uanstændige og ublu krav i den stik modsatte retning: krav om forøget kapitalafkast, ophævelse af huslejereguleringen for mindre ejendomme osv.

Lykkeligvis har Lejernes Landsorganisation i de forhandlinger, der blev ført, sagt nej til disse krav.

Efter VS' opfattelse kan sådanne forhandlinger ikke føre til noget godt.

For sagen er jo simpelt hen, at den private ejendomsret til udlejningsboliger har spillet fallit, og udlejerne, der jo udgør en lille minoritet af beboerne i de private udlejningsejendomme, mens lejerne udgør det store fler-

tal, skal ikke fortsat på grund af nogle gamle privilegier have ret til at skalte og valte med de manges boliger! Det er på tide, at demokratiet holder sit indtog i det private udlejningsbyggeri, der præges af ejendoms- og ledelsesforhold, der burde høre en svunden tid til.

Efter VS' opfattelse haster det med en indsats på dette område: lejerne kan ikke være tjent med de stadige løfter om en kommende revision. For mens vi venter, er det lejerne, der måned efter måned må leve under dette forældede system.

Maisted (FD):

Jeg skal herved tillade mig at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om reduktion af statens likviditetsunderskud gennem frivillig folkeopsparing.

(Beslutningsforslag nr. B 38).

Jeg skal i øvrigt henvise til beslutningsforslagets tekst og de ledsagende bemærkninger.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene.

Spm. nr. S 222

1) Til *socialministeren* af:

Leif Hermann (SF):

»Finder ministeren, at det den 1. oktober 1984 af Københavns kommunes socialdirektør udsendte cirkulære om samarbejde med politiet er i overensstemmelse med tavshedspligtsbestemmelserne i de kommunale tjenstemandsvedtægter og straffelovens §§ 152 og 264 b eller c samt gældende retspraksis, idet der særlig henvises til cirkulærets afsnit 4, 5.2, 5.41 og 5.42?«

Skriftlig begrundelse

Som det formentlig er ministeren bekendt, er grundlaget for cirkulæret betænkning nr. 998, 1984, om tavshedspligt. Betænkningen indeholder på s. 196–197 forslag til nyt kapitel 2 a om tavshedspligt og om udveksling af oplysninger mellem myndigheder i det af justitsministeren fremsatte forslag til forvaltningslov. Det forekommer spørgeren, at soci-

[Leif Hermann]

aldirektørens cirkulære foruddiskonterer folketingets vedtagelse af ovennævnte forslag.

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

I forbindelse med besvarelsen af spørgsmålet har jeg fået tilsendt et eksemplar af Københavns kommunes cirkulære af 1. oktober 1984 om samarbejde med politiet. Til det vil jeg gerne sige, at det er min opfattelse, som jeg bl.a. deler med justitsministeriet, at straffelovens regler om tavshedspligt ikke i almindelighed er til hinder for, at fortrolige oplysninger videregives fra en offentlig myndighed til en anden, som har et sagligt behov for dem, og at dette også gælder politiet.

Der er dog særlige tilfælde, hvor fortrolige oplysninger end ikke bør videregives til andre offentlige myndigheder, som har et sagligt behov derfor. Det gælder tilfælde, hvor det må tillægges væsentlig betydning for, at myndigheden kan opfylde sine funktioner på en tilfredsstillende måde, at der etableres et særligt fortrolighedsforhold mellem myndighedens personale og den personkreds, der betjenes.

Jeg har derfor ikke andre bemærkninger til det cirkulære, end at det er i overensstemmelse med den praksis og den lovgivning, der gælder på området i dag.

Leif Hermann (SF):

Jeg ved ikke, hvorvidt socialministeren er bekendt med højesterets kæremålsudvalgs kendelse af 20. juni 1978 i en sag fra Århus kommune. I den pågældende sag, der gik alle tre instanser igennem, siger landsretten i Viborg, at hensynet til hemmeligholdelse af disse oplysninger i denne konkrete sammenhæng, hvor det drejede sig om udlevering af navnene på nogle klienter i socialforvaltningen, burde vige for hensynet til sagens opklaring. Landsretten fastslår altså, at der foreligger en principiel pligt til hemmeligholdelse, men at denne hemmeligholdelse måtte vige i den konkrete sag. Højesteret stadfæster i henhold til grundene.

Jeg vil gerne bede socialministeren om at forklare mig, hvorvidt denne praksis er i overensstemmelse med det, socialministeren netop har sagt.

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Der foreligger forskellige domme inden for området til belysning af problematikken, og en undersøgelse af den domspraksis fører altså til, at jeg ikke kan svare andet, end at det cirkulære, der henviser til fra spørgerens side, ikke ses at være i strid med, men ses at være i overensstemmelse med den lovgivning og den praksis, der eksisterer på området.

Det er måske spørgeren bekendt, at der har været et udvalgsarbejde omkring hele dette store principielle område. Det har givet anledning til, at man fra justitsministeriets side har sendt et udkast til udtalelse i straffelovrådet, og før der kommer noget derfra, vil det være vanskeligt at sige noget mere præcist for så vidt angår fremtidige lovbestemmelser.

Leif Hermann (SF):

Jeg vil godt bede ministeren fortælle mig, hvorvidt der er senere retspraksis, også fra højesteret, som går på tværs af den nævnte kendelse, og forklare mig, om det egentlig ikke havde været rimeligt, at Københavns kommunes socialdirektør havde afventet det arbejde, der er pågået i tavshedspligtsudvalget, samt folketingets stillingtagen til det ændringsforslag til forvaltningslovens § 6 b, som udvalget foreslår.

Carsten Andersen (SF):

Ministeren har flere gange brugt udtrykket, at det omtalte cirkulære ikke er i strid med den daglige praksis. Jeg vil først dels henvise til socialministeriets eget cirkulære om rådgivning og tilsyn efter bistandsloven, hvori det siges, at der i rådgivnings- og vejledningsarbejdet netop er brug for et særligt tillidsforhold imellem socialforvaltningen og klienten, dels til det af Københavns kommune i samarbejde med politiet udstedte cirkulære, hvorfra jeg citerer:

»... et samarbejde med politiet vedrører personer, som ikke er eftersøgt, men som politiet af forskellige grunde har behov for at få kontakt med.«

Dernæst vil jeg spørge, hvorfra ministeren har fået at vide, at det er daglig praksis, at man ved, hvilke personer politiet ønsker at tale med, og at man faktisk tilbageholder dem i forvaltningerne, indtil politiet kan komme og tale med dem.

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Hvis spørgeren i højere grad ønsker at få konkrete eksempler på den domspraksis, der findes, er jeg selvfølgelig villig til at gå i dybden med det, men jeg ved ikke rigtig, om spørgetiden er egnet til at tage den ene konkrete afgørelse op efter den anden, men det er jeg selvfølgelig villig til at komme med nærmere vurderinger af.

Jeg vil godt sige, at jeg har ikke fundet og finder ikke anledning til at rette kritik over for Københavns kommune i den konkrete sag. Jeg skal blot gentage, at jeg ikke har andre bemærkninger til cirkulæret, end at det er i overensstemmelse med den praksis og lovgivning, der gælder på området i dag, idet udgangspunktet jo er, at offentlige myndigheder skal være hinanden behjælpelige, og at politiet har en lovhjemlet ret til at få oplysninger.

Leif Hermann (SF):

Jeg tror ikke, ministeren helt forstod mit spørgsmål vedrørende højesteretskendelsen. Jeg spørger, hvorvidt ministeren er bekendt med, at der senere af højesteret er afsagt kendelser, der har et andet indhold end den netop citerede kendelse. Når man læser landsrettens kendelse og højesterets stadfæstelse, må man forudsætningsvis gå ud fra, at tavshedspligten opretholdes, men kan gennembrydes i det konkrete tilfælde efter en kendelse, således som det har været tilfældet her. Jeg vil gerne endnu en gang bede ministeren svare mig på, hvorvidt ministeren er bekendt med, at der foreligger senere højesteretspraksis, der ændrer denne kendelse.

Carsten Andersen (SF):

Jeg vil godt bede ministeren med nogle eksempler konkretisere, hvor det er daglig praksis i socialforvaltningerne at have en sådan kontakt med politiet, at man ved, hvem de ønsker at tale med, altså ikke hvem der er efterlyst, men hvem politiet egentlig kun har et brændende ønske om at komme i snak med. Det må være rimeligt, når ministeren finder, at cirkulæret er i overensstemmelse med praksis, at ministeren giver et eksempel på, hvor der er en sådan kontakt imellem socialforvaltningen og politiet.

Lenger (VS):

Ligesom hr. Carsten Andersen undrer jeg mig over ministerens udtalelser om, at cirkulæret er i overensstemmelse med praksis. Det, som vi oftest hører, er, at politiet klager over, at man i socialforvaltningerne overholder tavshedspligtsreglerne. Det har der været meget om ikke mindst i tidsskriftet *Dansk Politi*. Derfor vil jeg stille et supplerende spørgsmål til ministeren for at sikre mig, at det, vi er i gang med, ikke er en udvikling, hvor vi går ud fra, at det er en ret for socialforvaltningerne, til, at det bliver en pligt for dem at udlevere oplysninger om klienter.

Grunden til, at jeg spørger, er, at ministeren taler om denne daglige praksis. Mit spørgsmål lyder derfor: vil ministeren støtte de socialforvaltninger, der i modsætning til Københavns kommune fastholder, at de har tavshedspligt?

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Jeg er blevet spurgt i det spørgsmål, der er stillet mig, om jeg finder, at det pågældende cirkulære er i overensstemmelse med tjenstemandsvedtægterne og straffelovens bestemmelser og gældende retspraksis. Dertil har jeg svaret ja.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 240**2) Til ministeren for kulturelle anliggender af:****Tinning (VS):**

»Er ministeren enig i, at den enkelte idrætsudøvers seksualitet bør være medbestemmende for, om vedkommende kan få adgang til de tipsmidler, der er afsat til idrætsformål?«

Skriftlig begrundelse

Den 30. oktober var der repræsentantskabsmøde i Københavns Svømmeunion, og på mødet behandledes bl.a. en optagelsesansøgning fra Idrætsforeningen Pan. Denne ansøgning bortfaldt, idet 31 repræsentanter stemte for optagelse, 31 stemte imod, og 2 undlod at stemme.

Københavns Svømmeunion er en del af Dansk Svømme- og Livredderforbund, der igen er en del af Dansk Idræts-Forbund. Under hovedparolen »Idræt for alle« forvalter

[Tinning]

DIF 44 pct. af de tipsmidler, der er afsat til idrætsformål. Parolen er som bekendt meget langt fra at omfatte alle idrætsudøvere, der er medlemmer af bevægelsen Idræt for Fred.

Tilsyneladende går knægtelsen af ytringsfriheden inden for DIF hånd i hånd med knægtelsen af også den seksuelle frihed. Spørgsmålet er simpelt hen, om kulturministeren stadig er med på vognen.

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Som hr. Tinning ved, hverken kan eller vil jeg blande mig i idrætsorganisationernes interne forhold. Jeg kan dog oplyse om den konkrete sag, som ligger til grund for spørgsmålet, at det er rigtigt, at en ansøgning fra Idrætsforeningen Pan om optagelse i Københavns Svømmeunion efter en afstemning på unionens repræsentantskabsmøde blev afslået med 31 stemmer for, 31 imod, medens 2 undlod at stemme.

Efter det for mig oplyste er baggrunden for dette afslag rent organisatorisk, idet de idrætsgrene, som unionen forestår, overhovedet ikke er nævnt blandt Idrætsforeningen Pans formål. Idrætsforeningen er blevet gjort opmærksom herpå med en opfordring til at bringe foreningens vedtægter i overensstemmelse med de krav, der stilles til optagelse i Københavns Svømmeunion.

Tinning (VS):

Jeg er, som kulturministeren rigtigt siger det, fuldstændig klar over, at ministeren hverken kan eller vil blande sig i idrætspolitik. Som kulturministeren også ved, finder jeg, at det er en kedelig egenskab ved en kulturminister.

I dette tilfælde stikker kulturministeren som i så mange andre tilfælde inden for idrætsområdet hovedet grundigt et godt stykke ind i busken. Det er ikke rigtigt, at afvisningen af Idrætsforeningen Pans ansøgning om optagelse i Københavns Svømmeunion er rent organisatorisk. Det er rigtigt, at der foreligger en skrivelse fra bestyrelsen, hvor man siger, at problemet er, at Idrætsforeningen Pans vedtægter med hensyn til formålet ikke svarer til nogle paragraffer i lovene for Københavns Svømmeunion. Ja vel, men så var det jo sådan, at der på selve repræsentantskabsmødet, som blev afholdt den 30. okto-

ber, var flere repræsentanter for Idrætsforeningen Pan, der tog fat på det, sagen drejede sig om, og sagde:

Lad os nu forsøge at få lidt klarhed: er dette, som kulturministeren nu siger, et rent organisatorisk anliggende, eller drejer det sig om, at der er nogle, der får ondt et eller andet sted, så snart det drejer sig om bøsser og lesbiske, der nu oven i købet har tænkt sig at svømme?

Sagen er, at på det omtalte repræsentantskabsmøde foreslog Idrætsforeningen Pan at ændre vedtægterne, sådan at Københavns Svømmeunion i hvert fald ikke havde det som en art undskyldning. Det blev foreslået, at hvis vi ændrer vores vedtægter, sådan at der ikke står »sport«, for det står der i formålet for Idrætsforeningen Pan, men sådan, - at der i stedet for kommer til at stå »svømning«, måske »synkronsvømning«, måske »livredning«, måske »vandpolo« - hvad ved jeg? - eller det alt sammen, kan vi så ikke blive optaget?

Der skete det, at det kunne man ikke. Grunden til, at kulturministeren selvfølgelig må forholde sig til det, er, at tipsmidlerne bl.a. bliver fordelt via KSU. Har ministeren tænkt sig, uanset hvad der foregår i disse foreninger, der bl.a. står for fordeling af tipsmidler, intet at foretage sig?

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg vil godt spørge ministeren - det kan godt være, at det bliver et lidt personligt spørgsmål - om ikke ministeren, uanset at ministeren har den principielle holdning, at hun ikke vil blande sig i de enkelte idrætsorganisationers forhold, hvad jeg føler meget tydeligt at ministeren ikke vil - det kender vi fra hele eliteidrætsdiskussionen - alligevel ikke føler, at der med en afgørelse af den art, som Københavns Svømmeunion har truffet, meget nemt kan blive skabt præcedens for, at andre idrætsorganisationer bærer sig ligesådan ad, fordi der vel hos mange mennesker ligger, måske skjult, en eller anden form for afstandtagen fra noget, de ikke forstår, som man så benytter lejligheden til at afvise? Føler ministeren ikke, at det er beklageligt, hvis sådan noget sker?

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

[Ministeren for kulturelle anliggender]

Jeg må gøre begge spillere opmærksomme på, at det er en helt almindelig procedure såvel i idrætsorganisationer som i andre børne- og ungdomsorganisationer, at foreninger inden optagelse skal have deres vedtægter godkendt. I mange tilfælde er disse vedtægter ikke i overensstemmelse med de krav, der stilles, og så må de ændres, før en eventuel optagelse kan finde sted. Det sker i masser af tilfælde, uden at de pågældende foreninger føler sig diskrimineret af den grund.

Jeg betragter ikke denne sag som afsluttet. Der er nu sket det, at Idrætsforeningen Pan er blevet bedt om at bringe vedtægterne i overensstemmelse med de regler, der findes. Lad os så se, hvad der sker, og derefter må man i de ansvarlige organer træffe de afgørelser, som man nu vil. Hvis jeg må have lov til for en gangs skyld at citere dagbladet Ekstra Bladet fra den 12. november 1984, så siger formanden for Idrætsforeningen Pan, Erik Fjellerad: det er et fremskridt, at man nu kun siger, det er vores formålsparagraf, der har forhindret bestyrelsen i Københavns Svømmeunion i at anbefale vores optagelse. Dette tror jeg vi kan komme overens om; og det synes jeg vi skulle lade idrætten klare selv.

Tinning (VS):

Det er ikke en almindelig procedure. Idrætsforeningen Pan henvendte sig første gang skriftligt til Københavns Svømmeunion den 3. april 1984. Præcis 6 måneder og 15 dage senere forelå der en indstilling fra bestyrelsen, hvor man i løbet af disse 6 måneder og 15 dage havde fået læst sig frem til, at vedtægterne for Idrætsforeningen Pan ikke svarer til KSUs vedtægter. Den slags kan normalt ikke tage 6½ måned.

Det er heller ikke normalt, når en forening på selve repræsentantskabsmødet foreslår at ændre sine vedtægter, for at sagen kan komme ud af verden, at det så ikke engang er nok.

Jeg er enig i, at det er et fremskridt, endda et stort fremskridt, hvis det nu kun er disse vedtægter, der skal files til, hvorefter sagen er i orden. Jeg vil spørge ministeren, men jeg vil godt sige, at jeg bliver lidt træt, hvis ministeren fortæller mig, at det er hypotetisk, men: hvis der nu sker det, at Idrætsforeningen Pan ændrer sine vedtægter således, at de

kommer i overensstemmelse med KSUs vedtægter, altså skriver »svømning« i stedet for »sport«, siden det nu er så afgørende, og så alligevel ikke kan blive optaget, vil ministeren så gribe ind og foretage noget? Eller vil ministeren sige: vi lever jo i et frit land.

Robert Pedersen (S):

Må jeg forstå ministerens svar således, at det er den overordnede målsætning for regeringen at betragte de folkelige bevægelser som suveræne i deres afgørelser, og vil det sige, at ministeren som sådan ved at afvise en indblanding i et enkelt forbunds anliggender derved angiver en holdning, som er regeringens, og at ministeren selvfølgelig som privatperson har lov til at have en mening om, hvorvidt man kan tillade sig at diskriminere eller ikke diskriminere ved medlemskab af en forening eller en union?

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Vi har en tipslov, som har nogle fordelingsnøgler for, hvorledes disse penge skal fordeles. Hvis et flertal i folketinget ønsker at lave tipsloven om eller knytte nye betingelser til den, er det et folketingsanliggende. Regeringen har ingen planer om det.

Det er klart, at en minister, selv om det er svært at være privatperson som minister, kan have sine egne holdninger til det, men jeg agter ikke at blande mig i, hvad ansvarligt valgte organer vedtager i de enkelte idrætsorganisationer. Det kan jeg bekræfte over for hr. Robert Pedersen.

Ingerlise Koefoed (SF):

Det er netop det, der er galt. Der er her slet ikke tale om at lave tipsloven om eller ej, men der må jo være nogle formodninger om, når man fordeles tipspenge til idrætten, at folk har adgang til idrætten uanset køn og race, og hvad det nu alt sammen hedder. Hvis der sker nogle overgreb mod én slags mennesker, som bliver forment adgang, må man vel have lov til at blande sig uden at skulle lave hele loven om. Føler ministeren ikke det?

Tinning (VS):

Jeg vil også spørge, om svaret må forstås sådan, at hvis en svømmeunion siger: vi vil

[Tinning]

ikke, og vi agter i øvrigt ikke engang at begrundet det, se bøsser og lesbiske i vores vand eller på vores udspringsvipper, så vil kulturministeren sige: nå, så må et flertal jo lave tipsloven om! Skal det forstås sådan? Det kan, så vidt jeg kan høre det, ikke forstås anderledes. Absurditeten er indlysende, for det kan ikke være rigtigt, at kulturministeren i en eller forstand er ansvarlig for fordeling af tipsmidlerne og så alligevel bare siger: så, nu er mit arbejde gjort. Jeg kunne godt tænke mig at få at vide, om det er rigtigt forstået, hvis KSU eller andre finder ud af, at man ikke vil have bøsser og lesbiske inden for dørene, at ministeren så siger: nå!

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg må til samtlige spørgere sige, at jeg ikke har været i stand til at konstatere noget overgreb mod nogen. Sagen er ikke afsluttet, og jeg agter ikke at gribe ind eller udtale mig mere om den, før der falder en afgørelse og vi hører en motivering. Så tror jeg ikke jeg er i stand til at sige mere nyt i denne sag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 232

3) Til *miljøministeren* af:

Leif Hermann (SF):

»Finder ministeren, at et eksisterende plangrundlag udgør en relevant baggrund for de overordnede myndigheders eventuelle godkendelser af underordnede myndigheders plandispositioner?«

Skriftlig begrundelse

Ministerens godkendelse af hovedstadsrådets specialtillæg af marts 1984 vedrørende bl.a. IBM-byggeriet i Allerød er velkendt og gennemdiskuteret. Denne afgørelse forekommer principiel i den forstand, at ministerens godkendelse helt ser væk fra mulighederne for virksomhedsplacering inden for det eksisterende plangrundlag.

Den 19. oktober 1984 godkendte planstyrelsen tillæg nr. 33 til Skive kommunes § 15-rammer. Tillægget har medført Skive byråds vedtagelse af en lokalplan, der uanset rummeligheden i det eksisterende plangrundlag udlægger et landzoneområde med en nærlig-

gende boligbebyggelse til industri (møbelfabrik).

Den 25. oktober 1984 meddeler miljøministeriet, at Fyns amtsråd ikke har været befojet til at modsætte sig placering af et såkaldt miljøvarerhus i et centerområde i Odense, uanset at varehusets påtænkte størrelse, 8.000 m², klart gør byggeriet til et regionplananliggende i henhold til den af miljøministeriet godkendte regionplan for Fyns amt, hvilket indebærer, at amtsrådet skal tage konkret stilling til de enkelte byggeønsker. Forud - 19. januar 1982 - meddeler planstyrelsen amtsrådet i henhold til regionplanretningslinjernes § 3, stk. 7, at Odense kommune er forpligtet til at søge amtsrådet om tilladelse til det foreligende projekt, idet dette har regional betydning. Denne holdning er nu efter klage fra Odense kommune omgjort af ministeriet, der helt bortfortolker planstyrelsens tidligere tilkendegivne opfattelse.

Det forekommer spørgeren, at såvel afgørelsen i sagen fra Skive som sagen fra Odense tydeligt viser, at linjen fra IBM-afgørelsen fortsættes, således at det eksisterende plangrundlag ikke længere skal indgå i myndighedernes overvejelser.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

I begrundelsen for spørgsmålet nævnes tre sager, som har været behandlet i miljøministeriet, og det siges, at afgørelsen i disse sager viser, at linjen fra IBM-afgørelsen fortsættes, således at det eksisterende plangrundlag ikke længere skal indgå i myndighedernes overvejelser.

Det er selvfølgelig min opfattelse, at godkendte regionplaner, vedtagne kommuneplaner og § 15-rammer må respekteres af alle berørte parter, og derfor må jeg besvare det stillede spørgsmål med et ja.

På den anden side mener jeg, at planerne ikke må opfattes som værende så stive, at der ikke løbende kan ske ændringer eller justeringer, hvis og når udviklingen nødvendiggør det.

Det er ikke min opgave at fastholde lokale myndigheder på en planlægning, der er forældet eller uhensigtsmæssig, eller som der ikke er regionale eller nationale grunde til at opretholde.

Ved de omtalte afgørelser er der naturligvis ikke set bort fra vedtagne planer, men der

[Miljøministeren]

har på den konkrete baggrund i hvert tilfælde fundet en afvejning sted. Jeg må samtidig understrege, at langt den overvejende del af de afgørelser, der træffes af de kommunale myndigheder, følger det eksisterende plangrundlag.

Leif Hermann (SF):

Jeg takker ministeren for svaret og skal ikke forfølge det første spørgsmål nærmere, idet vi kommer ind på de konkrete sager i de næste to spørgsmål.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 233

4) Til miljøministeren af:

Leif Hermann (SF):

»Har planstyrelsens afgørelse vedrørende godkendelse af tillæg nr. 33 til Skive kommunes § 15-rammer været drøftet med ministeren eller eventuelt med folketingspolitikere fra regeringspartierne inden planstyrelsens godkendelse af 19. oktober 1984?«

Skriftlig begrundelse

Ministeren har i svaret af 7. november 1984 på mit spørgsmål nr. S 185 undladt at gå ind på den i begrundelsen for spørgsmålet angivne tidligere af planstyrelsen fremførte betænkelighed, der går ud på, at § 15-rammetillægget er en væsentlig ændring af det hidtidige planlægningsgrundlag, og at der ikke gennem ændringer af de godkendte § 15-rammer må ske en eventuel forhåndsafgørelse af den kommende kommuneplan. Planstyrelsen har derudover udbedt sig oplysninger om, hvorvidt der ikke i kommunen allerede findes uudnyttet rummelighed i udlagte erhvervsområder.

Spørgeren må derfor gå ud fra, at ministeren enten uformelt har billiget planstyrelsens ændrede opfattelse eller direkte ønsket en afgørelse af det i skrivelse af 19. oktober 1984 meddelte indhold.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Det er planstyrelsens praksis i sager, hvor styrelsen skal godkende § 15-rammetillæg, og hvor der kan være tvivl om det planlægningsmæssige grundlag, at tilkendegive dette

over for kommunen. I denne sag har planstyrelsen udtrykt tvivl om planlægningen, og dette har styrelsen ved brev af 20. juli 1984 tilkendegivet over for byrådet. Planstyrelsen har oplyst, at der derefter har været to orienteringsmøder om sagen i Skive. Herefter traf planstyrelsen den beslutning, at styrelsen ikke fandt grundlag for at gå imod den lokale planlægningsmyndighed, hvorfor tillægget blev godkendt den 19. oktober 1984.

I forbindelse med, at planstyrelsens afgørelse blev meddelt byrådet, blev jeg orienteret af styrelsen om dennes afgørelse.

Leif Hermann (SF):

Nu synes jeg knap nok, der er så megen grund til at takke ministeren som for svaret før. Når jeg så hurtigt gik videre til det næste spørgsmål, var det selvfølgelig, fordi jeg skulle bruge ministerens første svar til mine replikker nu.

Ministeren bekræftede, at det eksisterende plangrundlag udgør en relevant baggrund for de overordnede myndigheders godkendelser, og i denne konkrete situation er det tillægget til Skive kommunes § 15-rammer.

Ministeren sagde, at på den anden side må det ikke være sådan, at forældet planlægning eller for stiv en planlægning skaber unødige vanskeligheder. Jeg går ud fra, at ministeren er bekendt med – da sagen har været forelagt ministeren og jeg må forstå det sådan, at det er sket inden afgørelsen – at rummeligheden i de udlagte erhvervsarealer inden for Skive kommunes grænser er fuldt tilstrækkelig til den pågældende virksomhed. Jeg går ud fra, at ministeren er bekendt med, at planstyrelsen under ingen omstændigheder har begrundet sin seneste afgørelse. Jeg går ud fra, at ministeren er bekendt med, at beboerne i det pågældende område ikke har modtaget nogen begrundelse, ej heller fået noget fyldestgørende referat af de to møder, der har været med planstyrelsen efter Skive kommunes indstilling til styrelsen om § 15-rammerne og lokalplantillægget. Finder ministeren så – disse konkrete forhold taget i betragtning – at det er korrekt, når man siger, at det overordnede eller det eksisterende plangrundlag udgør en relevant baggrund for myndighedernes godkendelse i den konkrete situation, vi taler om?

F. Millir

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg vil gerne understrege, at den sag, der omtales, ikke er et regionplanmæssigt spørgsmål, men et lokalt anliggende. Planstyrelsen har med sin afgørelse godkendt et tillæg til § 15-rammerne, dvs. rammerne for den lokale planlægning, som kommunen herefter selv har kompetence til at vedtage. Jeg ved, at sagen lokalt har givet anledning til debat, men jeg ved også, at Viborg amtsråd har anbefalet godkendelsen af § 15-rammetillægget. I et svar på et spørgsmål stillet af netop hr. Leif Hermann har jeg redegjort for denne sag. Det var i svaret på spørgsmål nr. S 185.

Leif Hermann (SF):

Det forekommer mig, at jeg erindrer, at der findes et cirkulære fra 1975, der handler om retningslinjerne for godkendelse af § 15-rammer, og – jeg citerer godt nok efter hukommelsen – at denne godkendelsesprocedure ikke må foregribe den kommende kommuneplanlægning.

Jeg ved ikke, om ministeren er klar over, hvorvidt denne ændring, der er foretaget med det § 15-rammetillæg, i betydeligt omfang foregriber den kommende kommuneplanlægning.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Min vurdering er, at sagen er behandlet på de rette vis, og at der ikke er noget at bebrejde de lokale myndigheder i denne sag.

Leif Hermann (SF):

Ministeren henviste før til, at det var et lokalt spørgsmål. Jeg forstår ikke henvisningen. Netop godkendelse af § 15-rammerne gør det jo til et centralt spørgsmål. Jeg vil gerne bede ministeren om at uddybe, hvorfor han kalder det et lokalt spørgsmål. Skal det forstås således, at for så vidt disse lokale spørgsmål af formelle grunde indbringes for planstyrelsen, skal planstyrelsen blot svinge gummistempet efter at have haft de første betænkeligheder overstået?

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg gentager, at netop denne sag ikke er et regionplanmæssigt spørgsmål. Et lokalt anliggende er det, og som følge deraf har kommunen ret og kompetence til at vedtage det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 234

5) Til *miljøministeren* af:

Leif Hermann (SF):

»Har miljøministeriets skrivelse af 25. oktober 1984 til Fyns amtsråd vedrørende et lavprisvarehusbyggeri i Odense været drøftet med ministeren forinden afsendelsen?«

Skriftlig begrundelse

Den 25. oktober 1984 meddeler miljøministeriet, at Fyns amtsråd ikke har været befojet til at modsætte sig placering af et såkaldt miljøvarehus i et centerområde i Odense, uanset at varehusets påtænkte størrelse, 8.000 m², klart gør byggeriet til et regionplananliggende i henhold til den af miljøministeriet godkendte regionplan for Fyns amt, hvilket indebærer, at amtsrådet skal tage konkret stilling til de enkelte byggeønsker. Forud – den 19. januar 1982 – meddeler planstyrelsen amtsrådet i henhold til regionplanretningslinjernes § 3, stk. 7, at Odense kommune er forpligtet til at søge amtsrådet om tilladelse til det foreliggende projekt, idet dette har regional betydning. Denne holdning er nu efter klage fra Odense kommune omgjort af ministeriet, der helt bortfortolker planstyrelsens tidligere tilkendegivne opfattelse.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

I begrundelsen for spørgsmålet anføres det, at miljøministeriet i sin afgørelse af 25. oktober i år har bortfortolket planstyrelsens opfattelse og omgjort styrelsens afgørelse af 19. januar 1982 til Odense kommune.

Det er rigtigt, at planstyrelsen den 19. januar 1982 meddelte Odense kommune, at der skulle søges tilladelse til projektet hos amtsrådet under henvisning til de godkendte regionplanretningslinjer. Afgørelsen af 25. oktober 1984 ændrer ikke dette, men uddyber og redegør for det lovgrundlag, som de godkendte regionplanretningslinjer hviler på. Der er således ikke tale om en bortfortolkning af planstyrelsens opfattelse fra januar 1982.

Om indholdet af afgørelsen, der i øvrigt bygger på en indstilling fra planstyrelsen,

[Miljøministeren]

kan jeg oplyse, at Odense kommune fik medhold i, at amtsrådet ikke kunne modsætte sig projektet, da det ikke strider mod regionplanlægningen.

Til grund for afgørelsen ligger, at det ved godkendelsen af regionplanen i september 1981 blev understreget, at amtsrådet ved behandlingen af butikker med regional betydning kun kan påse forholdet til regionplanlægningen. Det vil sige, at amtsrådet skal påse, om det strider mod den regionale centerstruktur, om værdifulde arealer til andre formål beslægtedes, og om de omkringboende påføres uacceptable trafikale og støjmæssige gener, men amtsrådet kan ikke inddrage hensynet til at undgå konkurrenceforvridning, for det vil stride mod næringsloven.

Afgørelsen er truffet på mine vegne, og den giver ikke mig anledning til yderligere bemærkninger.

Leif Hermann (SF):

Jeg har noteret mig, at regeringen er meget optaget af regelforenklingsarbejde, og jeg undrer mig derfor lidt over ministerens svar. Jeg står her med de regionplanretningslinjer for regionplanen for Fyns amtskommune, som der er henvist til, og i § 3, stk. 7, står der – det er i øvrigt på ministeriets foranledning ændret i forbindelse med godkendelsesproceduren:

»Etablering og udvidelse af detailhandelsenheder, der har regional betydning, kræver amtsrådets godkendelse.«

Altså: kræver amtsrådets godkendelse. Og i januar 1982 siger planstyrelsen det samme. Odense kommune er således forpligtet til at søge amtsrådet om tilladelse, da det foreliggende projekt har regional betydning og derfor er omfattet af de retningslinjer, jeg netop har henvist til.

Nu siger ministeren, at det sandelig ikke betyder, at amtsrådet kan nægte godkendelse. Vil det sige, at regionplanen for Fyns amt, herunder også disse retningslinjer, skal forstås således, at amtsrådet ikke er i stand til at styre centerstrukturudviklingen i overensstemmelse med regionplanens hensigter?

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Nej, det vil det ikke, men planstyrelsen har revurderet sine afgørelser og fundet ud

af, at amterne ikke kan tage andre hensyn end de regionplanmæssige.

Der er i denne sag ikke nogen baggrund for at skride ind fra regionplanmyndigheden, der ligger hos Odense kommunalbestyrelse. Det er endda sådan, at kommunen i henhold til gældende kommuneplan kan gennemføre byggeriet. Da der ikke er regionplanmæssige synspunkter, der har kunnet begrunde, at amtet fik medhold, har jeg ikke haft retsgrundlag for at hindre det byggeri, der her er tale om.

Leif Hermann (SF):

Jeg forstår ikke ministerens udtryk »når der ikke er regionplanmæssigt grundlag«. I retningslinjerne for regionplanen er det angivet, at detailhandelsenheder af denne type bl.a., for så vidt de overstiger et m²-areal på 2.000, er et regionplananliggende. Det pågældende areal er på 8.000 m², så formelt set er det vel under alle omstændigheder et regionplanspørgsmål.

Så vil jeg godt bede ministeren om at svare på det, jeg spurgte om før, nemlig om det er således, at regionplanmyndighedens muligheder for at bruge regionplanen som styringsinstrument med hensyn til centerstrukturen er ophævet i den konkrete sag, for det er således, at ministeriet har gjort opmærksom på, at amtsrådet ikke kan nægte godkendelse her. Dermed fratager man jo også amtsrådet den styringsmulighed, der ligger i den konkrete sagskspedition.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg må sige til spørgeren, at jeg besvarede spørgsmålet før, da spørgeren spurgte, om regionalmyndigheden ikke var i stand til at administrere disse forhold, og da sagde jeg, at sådan er det ikke at forstå. Der er i denne sag ikke regionplanmæssige interesser, der er gået for nær, og dermed har regionplanmyndigheden ingen mulighed for at skride ind. Det er planstyrelsens afgørelse, og som følge deraf har jeg ikke noget retsgrundlag for at skride ind.

Leif Hermann (SF):

Så kommer ministeren til at forklare det lidt tydeligere, for vi står over for regionplanrevisionerne her i 1985.

[Leif Hermann]

Hvis man i en godkendt regionplan skriver, at detailhandelsenheder over 2.000 m² er regionplananliggender og derfor skal forelægges regionplanmyndigheden til godkendelse, jfr. formuleringen i den regionplan for Fyns amtskommune, som jeg har citeret fra, er det så et regionplananliggende, eller er det ikke?

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Det, der er spurgt om, er den konkrete sag, og det er ikke en regionplansag; som følge deraf skal den afgøres af kommunalbestyrelsen.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 217

6) Til forsvarsministeren af:

Thoft (SF):

»Kan ministeren oplyse, hvad formålet er med den danske deltagelse i den igangværende atomare stabsøvelse i NATO-regie betegnet Able Archer, og kan ministeren oplyse, om der i forbindelse med øvelsen er simulert anvendelse af atomvåben fra Airbaltap-, Landjutland-, Landzealand- og Navbaltapkommandoerne?«

Skriftlig begrundelse

Som bekendt har et flertal i folketinget afvist at forsvare Danmark med atomvåben, ligesom et flertal i folketinget har pålagt regeringen »i alle relevante internationale organisationer at arbejde aktivt for, at Danmark forbliver atomvåbenfrit i freds-, krise- og krigstid«, jfr. den motiverede dagsorden af 1. november 1984.

På den baggrund forekommer dansk deltagelse i en atomkrisøvelse, hvis formål er at afprøve procedurer for brugen af atomvåben, besynderlig. Spørgsmålet er, om det er ved at indøve brugen af atomvåben, at regeringen forsøger at efterleve folketingets pålæg.

Forsvarsministeren (Engell):

Jeg kan oplyse, at øvelsen Able Archer afholdes en gang årligt. Det drejer sig om en NATO-stabsøvelse, der omfatter NATO-hovedkvarteret inden for hele Europakommandoen, herunder også Danmark, men ikke na-

tionale hovedkvarterer eller civile myndigheder. Øvelsen bliver ledet af SHAPE, der som bekendt er hovedkvarteret for de allierede styrker i Europa, og den tager sigte bl.a. på afprøvning af tekniske procedurer i situationer, hvor anvendelse af taktiske atomvåben kan komme på tale i henhold til NATOs strategi.

Det danske forsvar indgår som bekendt i NATOs integrerede militære forsvar. Det er derfor naturligt, at også NATO-hovedkvarteret i Danmark deltager i sådanne øvelser, hvor de forskellige elementer, der danner grundlag for strategiens udførelse, skal efterprøves.

Det konkrete indhold af øvelsen er klassificeret efter NATOs regler, og jeg kan derfor ikke give oplysninger om øvelsens forløb.

Thoft (SF):

Jeg kan ikke takke for ministerens svar, for han svarede jo som sædvanlig, når det drejer sig om disse ting, at det er klassificeret ifølge NATOs regler. Det betyder, at ingen folketingsmedlemmer har adgang til oplysningerne.

Men jeg synes, det er interessant, at regeringen på trods af de mange dagsordener, der er vedtaget her i folketinget, på trods af at den socialdemokratiske partiformand, hr. Anker Jørgensen, og den socialdemokratiske sikkerhedspolitiske ordfører, hr. Lasse Budtz, begge på deres partis vegne gentagne gange her i salen har udtrykt, at socialdemokratiet ikke vil være med til at tilkalde forstærkningstroppe udrustet med atomvåben, og på trods af at der i dette folketing ikke er flertal for at forsvare Kongeriget Danmark med atomvåben, indgår i den type øvelser. Hvorfor i alverden spilder krigsmagten krudtet på fra dansk jord at indøve atomare procedurer?

Albrechtsen (VS):

Jeg vil gerne spørge ministeren, hvorfor resultaterne af denne uhyggelige øvelse er klassificeret, for det har jeg svært ved at se begrundelsen for. Jeg vil bede ministeren oplyse, hvordan det kan være. Er der noget i disse ting, som det ikke ville være behageligt eller opportunt for NATO at få frem i offentlighedens søgelys?

Forsvarsministeren (Engell):

Både hr. Thoft og hr. Albrechtsen udtrykker ved denne lejlighed som ved mange tidligere lejligheder en manglende forståelse for, hvorfor der nu engang må være oplysninger, der vedrører militære forhold, hvad enten det er i NATO-sammenhæng, eller det er i national dansk sammenhæng, som må være klassificerede.

Hr. Albrechtsen spørger, hvorfor det er sådan. Jeg synes, det må sige sig selv, at når man beskæftiger sig på studiebasis med forhold, der vedrører ikke alene Danmarks, men Europas sikkerhed, samarbejdet mellem allierede lande, må der være områder, hvor klassifikationsreglerne helt selvindlysende må opretholdes. Det er ikke, fordi der foregår lyssky ting, som ikke vil kunne tåle dagens lys, eller ting, som hr. Albrechtsen og hr. Thoft så ofte mistænkeliggør i de indlæg, de har. Det sker alene ud fra militær-operative hensyn, de hensyn, der nu engang må tages, når der er tale om en forsvarsalliance.

Thoft (SF):

Nu skal jeg ikke forsøge at mistænkeliggøre, for det sker jo på alle planer, også fra NATOs side. Jeg tænker på den i stor opsætning bragte oplysning om, at russerne daglig indøver angrebskrig. Det var angivet med NATO-kilder som reference, og jeg tænkte selvfølgelig på det tidspunkt: aha, så må der være noget fra NATOs side under opsejling; og med særlig interesse kiggede jeg i de efterfølgende dages aviser. Og ganske rigtigt: NATO stod over for en ganske tilsvarende angrebsøvelse.

Når vi nu har spurgt konkret, om der i forbindelse med øvelsen blev simuleret brug af atomvåben, og ministeren svarer, at det er hemmeligt, mener jeg at kunne konkludere, at hvis ikke der var blevet brugt atomvåben, havde ministeren selvfølgelig sagt: nej, hr. Thoft, du er et skvadderhoved, der bruges ikke atomvåben. Men det svarede ministeren ikke. Ministeren svarede: det er klassificeret.

Kan jeg ikke konkludere, at netop fordi ministeren ikke svarer, er der blevet simuleret brug af atomvåben fra dansk jord i forbindelse med den pågældende øvelse, ligesom der i øvrigt er det under alle de øvrige stabsøvelser, der er afholdt i Danmark?

Forsvarsministeren (Engell):

Nu er hr. Thoft ofte meget hurtig i sine konklusioner. Hr. Thoft kalder sig selv et skvadderhoved. Det kunne aldrig falde mig ind – alene af den grund, at det ikke er tilladt ifølge folketingets forretningsorden. Men lad mig blot understrege over for hr. Thoft, at NATO er en defensiv alliance, som jeg har sagt det utallige gange – en alliance, der aldrig griber til våben, medmindre alliancen selv bliver angrebet.

Thoft (SF):

Nu er der det specielle ved atomvåben, at de ikke er så rare at have anbragt til eksplosion på eget territorium. Er det derfor ikke rimeligt at antage, at NATO vil satse på at få anbragt atomvåbnene, før de eksploderer, på modpartens territorium, og kan det ikke meget let af modparten blive opfattet som en offensiv øvelse, når man på den måde bestræber sig for at anbringe atomvåbnene på modpartens territorium, før de bringes til eksplosion?

Forsvarsministeren (Engell):

Jeg tror ikke, at folketingets spørgetid er velegnet til en større militærteknisk, operativ gennemgang af øvelsesgrundlag, hverken i NATO-sammenhæng eller i Warszawapagt-sammenhæng. Jeg tror, at det, der er NATOs grundlag, det fleksible svar, og det forhold, at man også i Warszawapagten ved, at alliancen ikke vil gribe til våben som den første, er meget velkendt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 218

7) Til *forsvarsministeren* af:

Albrechtsen (VS):

»Kan ministeren oplyse, hvilke konklusioner der kan drages med hensyn til brug – herunder førstebrug – af mellem- og kortdistanceraketter på grundlag af den uhyggelige atomkrisøvelse Able Archer?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge Land og Folk 1. og 6. november 1984 afholder NATO i dagene 5.–9. novem-

[Albrechtsen]

ber 1984 en atomkrigsøvelse kaldet Able Archer.

Øvelsen omfatter de nødvendige procedurer for anvendelsen af atomvåben og bygger på et »krigsspil«, hvor atomvåben tages i brug.

Ifølge oberstløjtnant Fromelts udtalelser i Land og Folk lægges der i øvelsen først og fremmest vægt på de kraftige mellemdistanceatomvåben, dvs. bl.a. Pershing II og krydsermissilerne.

Nu er selve øvelsens drejebog klassificeret, men et par væsentlige problemer har offentligheden efter spørgerens opfattelse et helt elementært krav på at kende.

F.eks. om øvelsen medfører en situation, hvor NATO/USA/Storbritannien som den første part tager atomvåben i anvendelse og dermed starter atomkrigen, om øvelsen indebærer, at mellemdistanceraketterne bliver sendt af sted mod Sovjets kommandocentre og mod Sovjets strategiske missiler, om øvelsen viser nogen som helst mulighed for at bremse optrapningen af krigen til en total atomkrig, samt hvor realistisk en sådan øvelse kan tænkes at være.

Forsvarsministeren (Engell):

Som nævnt i mit svar på det foregående spørgsmål vedrører øvelsen Able Archer en afprøvning af de militære procedurer for en eventuel anvendelse af atomvåben. Der finder derimod ingen afprøvning sted af alliancens politiske procedure under disse øvelser. De konklusioner, der eventuelt kan drages, vil derfor begrænse sig til en teknisk vurdering af, hvordan disse procedurer fungerer.

Jeg har allerede sagt, at øvelsesspillet er klassificeret efter NATOs regler, så det skal jeg ikke gå mere ind på.

Albrechtsen (VS):

Nu må jeg konstatere, at det svar, jeg før fik på, hvorfor disse oplysninger skulle være klassificerede, var, at det var selvindlysende, at det var de hensyn, der nu engang måtte tages, og det var jo en meget oplysende forklaring, må man nok sige, ministeren dér havde at tilbyde.

Men det er således, at oberstløjtnant Fromelt ifølge Land og Folk den 1. november var knap så fåmælt som ministeren. Det var åbenbart på det tidspunkt ikke det hele, der

var klassificeret, og de oplysninger, der da fremkom, var bl.a., at man ville lægge hovedvægten i øvelsen på de såkaldt kraftige mellemdistancevåben, altså bl.a. de nye atomraketter, der er opstillet.

Det kan efter min opfattelse kun forstås således, at man ville afprøve brugen af disse raketter, og her rejser sig så det spørgsmål, om oberstløjtnant Fromelts betragtninger skal forstås på den måde, at man har indøvet en førstebrug, eventuelt ligefrem et førsteslag mod Sovjetunionen med disse våben.

Det er jo i og for sig ikke os, der har rejst dette spørgsmål, som bør bekymre alle, der er bekymrede over udviklingen på det sikkerhedspolitiske område i øjeblikket, overordentlig meget, når det nærmest kommer frem fra de militære myndigheders side, at man indøver en sådan brug af disse våben. Derfor vil jeg mene, at forsvarsministeren bør besvare mine spørgsmål.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 219

8) Til forsvarsministeren af:

Albrechtsen (VS):

»Kan ministeren oplyse, om det er i overensstemmelse med de politiske retningslinjer i NATO, at øvelsen Able Archer, der omfatter de nødvendige procedurer for brug – herunder førstebrug – af atomvåben, ikke involverer de politiske myndigheder?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge Land og Folk 1. og 6. november 1984 afholder NATO i dagene 5.–9. november en atomkrigsøvelse kaldet Able Archer, der omfatter de nødvendige procedurer for anvendelsen af NATOs atomvåben.

Imidlertid oplyser Land og Folk, at NATO-landenes regeringer ikke involveres i atomkrigsøvelsen, og at regeringerne derfor ikke har nogen indflydelse på, hvornår der i øvelsen anvendes atomvåben.

Det er naturligvis afgørende at få afklaret, i hvor høj grad denne øvelse på dette punkt afspejler en virkelig situation, idet det kan give anledning til stor undren og bekymring, at atomvåbnene i en sådan øvelse helt og holdent overlades til generalerne.

Forsvarsministeren (Engell):

Brug af atomvåben fra NATOs side kan ikke finde sted uden forudgående politiske konsultationer mellem alle medlemslande i alliancen. Dette er imidlertid ikke til hinder for, at man i NATO kan gennemføre en øvelse som Able Archer, der er af militært teknisk og taktisk karakter, som jeg har nævnt det tidligere.

Sådanne øvelser har ikke til formål at afprøve alliancens politiske procedure, og de skal ikke nødvendigvis afspejle virkelighedsstro politiske situationer.

Det afgørende er simpelt hen en testning af de militære procedurers anvendelighed med henblik på en effektiv gennemførelse af de beslutninger, som må blive truffet fra politisk hold.

Albrechtsen (VS):

Jeg vil gerne bede forsvarsministeren om at forklare os, hvorledes man rent praktisk kan indøve brugen – og der er jo tale om den rent praktiske anvendelse af disse atomvåben – uden at tage hensyn til den politiske kontrol og den politiske beslutningsproces. Det kan ikke undgå at efterlade det indtryk, at den politiske indflydelse på disse ting, hvis det kommer til – hvad det forhåbentlig aldrig gør – en virkelig situation, er yderst illusorisk. Hvordan kan man overhovedet gennemføre øvelser af denne karakter, uden at man som et af de allervigtigste elementer netop gennemprøver de politiske procedurer? Det undrer mig såre, for det efterlader tvivl om, at man tillægger de politiske procedurer særlig stor betydning.

Thoft (SF):

Hr. Albrechtsen citerede med Land og Folk for den 1. november i år som kilde oberstløjtnant Fromelt for at have sagt, at der også under øvelsen skulle benyttes mellemdistanceraketter, men i sit svar til mig sagde ministeren for et øjeblik siden, at der var tale om indøvelse af procedurerne for brugen af de taktiske atomvåben.

Er mellemdistanceraketterne nu blevet taktiske atomvåben, eller har ministeren misinformeret? Eller er det citatet i Land og Folk, der er forkert?

Forsvarsministeren (Engell):

Jeg skal sige til hr. Albrechtsen, at naturligvis er de politiske procedurer, den politiske debat, ikke uden betydning, men det, det her drejer sig om, er en øvelse, hvor sigtet er at prøve den militære del af dem. Dermed være ikke sagt, at man, hvis situationen skulle opstå – hvad vi håber aldrig bliver aktuelt – ikke vil koble den politiske beslutningstagen ind. Det er naturligvis det helt afgørende, men det er ikke det, der er sigtet med denne øvelse. Øvelsen har ikke til formål i denne sammenhæng at afprøve de politiske procedurer, og man skal ikke i øvelsesgrundlaget i alle henseender altid afspejle, hvad der bliver betragtet som en virkelighedstro politisk situation. Men det betyder bestemt ikke, at det politiske element i en given situation vil være ude af billedet.

Albrechtsen (VS):

Må jeg forstå svaret således, at når man indøver disse ting i den militære del af beslutningsprocessen, indøver man ikke samtidig, hvorledes de politiske procedurer skal foregå? Så må jeg spørge forsvarsministeren, som selv antyder noget sådant, om ikke det er en uhyggelig grad af urealisme, man dermed bygger ind i det hele, for hvis de politiske procedurer virkelig blev tillagt betydning, er det så ikke omsonst at indøve en procedure for de militære beslutningstagere, da det hele jo i virkeligheden ikke ville kunne foregå inden for de tidsrammer osv., som er nedlagt i den drejebog, der er tale om. Den skulle jo laves helt om, hvis der skulle tages hensyn til det tidsforbrug, som ligger i den politiske procedure, som jeg kan forstå på forsvarsministeren at der ikke er taget hensyn til.

Er det ikke meget bekymrende, at der foregår en sådan øvelse på et fuldstændig urealistisk grundlag, og løber man ikke ind i den risiko, at hvis det virkelig kom til stykket, ville man følge de procedurer, som man nu faktisk har indøvet, og ikke de teoretiske procedurer, som forsvarsministeren henholder sig til?

Thoft (SF):

Det er jo ikke den store debatlyst, ministeren har – ej heller i dag.

I Land og Folk den 1. november 1984 står der:

[Thoft]

»Drejebogen for atomkriksøvelsen er klassificeret, men oberstløjtnant Fromelt betoner, at man ikke primært vil afprøve de korttrækkende, taktiske atomvåben. Alternativet er de kraftige mellemdistanceatomvåben.«

Ministeren lagde i sit svar til mig for et øjeblik siden vægt på, at der var tale om en afprøvning af procedurerne for taktiske atomvåben. Hvorledes hænger det sammen med det citat, Land og Folk har fra oberstløjtnant O. P. Fromelt? Jeg synes, ministeren bør svare os på disse ting og ikke bare tie i fornærmethed.

Forsvarsministeren (Engell):

Jeg vil straks sige til hr. Thoft, at jeg bestemt ikke er fornærmet; det ligger mig meget fjernt.

Hr. Albrechtsen opridser ved denne lejlighed som så mange andre gange en lang, lang række hypotetiske situationer, som jeg slet ikke vil begive mig ind i. Det, det vel er vigtigt at få understreget, er, at denne øvelse, som byggede på en række forskellige forudsætninger, og som altså beskæftigede sig med den militære del, ikke står alene; der er jo også andre øvelsesaktiviteter i hypotetiske situationer i NATO-sammenhæng, og det ville ligge helt uden for rammerne dels for spørgetiden, dels for, hvad der er ret og rimeligt i forhold til de klassifikationsprincipper, der gælder, hvis jeg gik ind i en lang gennemgang af disse øvelsesgrundlag.

Hr. Thoft vil jeg blot henvise til de besvarelser, jeg har givet på de spørgsmål, hr. Thoft selv stillede i starten.

Albrechtsen (VS):

Jeg vil blot kort følge spørgsmålet op, fordi jeg synes, det er af afgørende betydning at få klarlagt, om man afholder øvelser på et fuldstændig urealistisk grundlag.

Hvis for det første tidsfaktoren er urealistisk – hvad ministeren ikke har kunnet afvise at den er – fordi man ikke har indregnet den tid, der medgår til den politiske beslutningsproces, og hvis for det andet konklusionerne med hensyn til de beslutninger, der er truffet om brug af de konkrete atomvåben, er helt urealistiske i forhold til, hvad de politiske myndigheder på noget tidspunkt ville godkende, er det så ikke farligt, hr. minister, at man overlader til generalerne at have et

virkelighedsbillede – som de vel opfatter deres øvelse som – der er og skal være urealistisk i forhold til, hvad de politiske myndigheder nogen sinde ville acceptere? Er det ikke farligt?

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 220

9) Til *forsvarsministeren* af:

Albrechtsen (VS):

»Kan ministeren oplyse, om øvelsen Able Archer involverer stationering eller brug af atomvåben på dansk territorium eller brug af vestlige atomvåben mod mål på dansk territorium, og i givet fald efter hvilke procedurer disse atomvåben bliver stationeret eller aktiveret?«

Skriftlig begrundelse

Ifølge Land og Folk 1. og 6. november 1984 afholder NATO i dagene 5.–9. november 1984 en atomkriksøvelse kaldet Able Archer, der omfatter de nødvendige procedurer for anvendelsen af NATOs atomvåben.

I en krise- eller krigssituation vil de i Slesvig-Holsten udstationerede atomvåben stå under kommando af chefen for enhedskommandoen i Karup, general Rye Andersen, hvis øverste chef vil være general Bernard Rogers.

Det er ikke oplyst, hvorvidt øvelsen indbefatter forstærkninger udstyret med atomvåben på dansk jord.

Et centralt spørgsmål er her, om general Rye Andersen beordrer de atomvåben i brug, som han råder over, herunder, hvor disse våben bruges.

Efter spørgerens opfattelse har offentligheden krav på at vide, hvad denne øvelse viser om risikoen for, at der bruges atomvåben på dansk territorium eller mod mål på dansk territorium.

Forsvarsministeren (Engell):

Som jeg allerede flere gange har sagt, kan jeg ikke give konkrete oplysninger om øvelsens indhold. Der er, som jeg har nævnt det, tale om klassifikationsregler, der også gælder i NATO-sammenhæng, og som vi fra dansk side gerne vil leve op til.

[Forsvarsministeren]

Jeg har også nævnt, at der ikke er tale om afprøvning af alliancens politiske procedurer under disse øvelser, men at det udelukkende er de militære procedurer, som indøves. De politiske forhold vedrørende den danske stationeringspolitik indgår derfor ikke i dette spil.

Albrechtsen (VS):

Nu har oberstløjtnant Fromelt jo også på dette punkt været mere oplysende, end forsvarsministeren i dag er. Han har dog ikke i Land og Folks reportage den 1. november villet svare på spørgsmålet, men anerkender spørgsmålet om, hvorvidt general Rye Andersen som NATO-kommandant ville tage de atomvåben i brug, som han råder over.

Jeg synes, det er et afgørende spørgsmål at få afklaret for den danske befolkning, om det virkelig kan tænkes – og det må forsvarsministeren kunne svare på, i det mindste som et hypotetisk spørgsmål – at general Rye Andersen under denne øvelse har aktiviseret et af de atomvåben, som generalen råder over, enten i form af forstærkninger, medbringeren af atomvåben, eller i form af de atomvåben, der allerede befinder sig i Slesvig-Holsten. Kan det virkelig tænkes, at general Rye Andersen har aktiviseret et sådant atomvåben? Og kunne det tænkes, at det var det første atomvåben, der blev taget i brug i øvelsen? Kunne det tænkes, at det i øvelsen var det første atomvåben, der overhovedet blev taget i brug? De spørgsmål mener jeg ministeren må være forpligtet til at besvare. Efter min opfattelse må det være et minimum af den orientering, befolkningen har krav på i et spørgsmål, der simpelt hen vedrører hele befolkningens eksistens.

Forsvarsministeren (Engell):

Som jeg nu har sagt 7, 8, 9 gange, kan jeg ikke her begynde en gennemgang af forløbet af den øvelse, der her er stillet spørgsmål om.

Må jeg blot sige – og det er i og for sig møntet ikke alene på dette spørgsmål, men også på nogle af de synspunkter, der har været fremme både fra hr. Thoft og fra hr. Albrechtsen i forbindelse med de tidligere spørgsmål – at nu synes jeg, man skal sætte sig til grundigt at læse forhandlingerne i forbindelse med den udenrigspolitiske og sik-

kerhedspolitiske debat, der var her i folkettinget for nogle uger siden, inden man begynder at kaste om sig med en række påstande, som savner grundlag i den debat.

Albrechtsen (VS):

Jeg vil godt konkretisere spørgsmålet, for så er det jo muligt, at ministeren kan besvare det.

Netop i de debatter, der har været for nylig, er det kommet klart frem, at der er et flertal i folkettinget, som, om end man ikke vil vedtage på nuværende tidspunkt at erklære Danmark atomvåbenfrit under alle omstændigheder, i hvert fald efter alt, hvad der foreligger, vil nægte brugen af atomvåben i enhver konkret situation. Det skal så sammenholdes med, at general Rye Andersen åbenbart i den øvelse, som foregik, har mandat til at bruge et sådant atomvåben. Det vil jeg godt bede ministeren om at bekræfte eller afkræfte. Det vedrører ikke oplysninger om, hvad der er sket i selve øvelsen, men det vedrører det spørgsmål, om general Rye Andersen har haft dette mandat, og i givet fald, på hvilket grundlag han har haft det. Han har jo haft mandatet uden nogen sammenhæng med den politiske procedure – det har vi forstået af besvarelsen af tidligere spørgsmål – men på hvilket grundlag har man kunnet udstyre ham med et sådant mandat på forhånd?

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Formanden:

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folkettinget:

Pelle Voigt: spm. nr. S 75

Lenger: spm. nr. S 126

Agerschou: spm. nr. S 174

Tinning: spm. nr. S 175

Inger Harms: spm. nr. S 176 og 184

Riishøj: spm. nr. S 180–182

Leif Hermann: spm. nr. S 185

Birthe Hansen: spm. nr. S 187

Jette Thomsen: spm. nr. S 188

Sønderby: spm. nr. S 189

[Formanden]

Lissa Mathiasen: spm. nr. S 192
 Pia Kjærsgaard: spm. nr. S 197 og 228
 Lohmann: spm. nr. S 200
 Arne Jensen: spm. nr. S 208
 Agnete Laustsen: spm. nr. S 209
 Kofod-Svendsen: spm. nr. S 211

Spm. nr. S 75

Til *forsvarsministeren* (15/10 84) af:

Pelle Voigt (SF):

»Vil ministeren give hjemmeværnets 70.000 medlemmer mulighed for gennem en vejledende afstemning at ytre sig om, hvilken ansøger der efter deres mening bedst vil kunne formidle et samarbejde som ny civil kommitteret for hjemmeværnet?«

Begrundelse

Besættelsen af den oplåede stilling som ny kommitteret for hjemmeværnet er af afgørende betydning for arbejdsforholdene inden for hjemmeværnet i de kommende 6 år. Derfor bør hjemmeværnets almindelige medlemmer have anledning til at ytre sig om spørgsmålet, inden ministeren træffer sin endelige beslutning. En afstemning som den foreslåede vil også – hvis den får indflydelse på udnævnelsen – kunne dementere påstande i pressen og andetsteds om, at udnævnelsen skal gøres til led i en politisk studehandel, der tilsidesætter mere saglige hensyn.

Svar (25/10 84):

Forsvarsministeren (Engell):

Uanset hr. Pelle Voigts muligvis velmente intentioner må jeg afvise forslaget. Jeg finder ikke, at en ansættelsessag egner sig til vejledende afstemning, og tjenestemandsløven har ikke forudsat en sådan procedure.

Der ville i øvrigt ikke være megen mening i at ulejlige samtlige medlemmer af hjemmeværnet med en sådan afstemning uden samtidig at give dem foreliggende oplysninger om ansøgerne, hvilket til gengæld ikke ville være i overensstemmelse med den diskretionspligt, som oplysninger om enkeltpersoners personlige forhold er omfattet af.

Spm. nr. S 126

Til *ministeren for offentlige arbejder* (23/10 84) af:

Lenger (VS):

»Vil ministeren være Landsforeningen for Sukkersyge behjælpelig med at finde økonomiske og praktiske muligheder for at fortsætte feriekolonien »Skærven« andetsteds, når udbygningen af færgelejerne i Knudshoved gør det umuligt at fortsætte på den nuværende lokalitet?«

Begrundelse

Siden 1954 har Landsforeningen for Sukkersyge drevet feriekolonien »Skærven«. Denne feriekoloni har i tidens løb haft stor positiv betydning for diabetiske børn; men med planlægningen af de nye færgelejer i Knudshoved vil trafikken blive ført frem umiddelbart ved »Skærven«s nuværende beliggenhed.

Spørgeren deler landsforeningens bekymring for de konsekvenser, som dette vil få for stedets rekreative karakter og for det arbejde, som i øvrigt udføres på stedet. Derfor ønskes det oplyst, om ministeren vil være behjælpelig med at sikre, at landsforeningen, f.eks. gennem ekspropriation, erstatning eller egentligt økonomisk tilskud, kan videreføre »Skærven« andetsteds.

Svar (6/11 84):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Ja. Jeg er fuldt ud klar over, at feriekolonien »Skærven« er et yderst følsomt område, da de børn, som opholder sig dér, er i en ofte kritisk behandlingssituation.

Jeg havde den 3. september 1984 et møde med repræsentanter for Landsforeningen for Sukkersyge, hvor jeg også havde indkaldt en repræsentant for DSB. Ved den lejlighed bad jeg DSB om at inddrage landsforeningen i den videre udformning af anlægget og orientere foreningen om de forestående beregninger af den fremtidige trafikstøj. Jeg bad også DSB overveje muligheden for at anvende feriekolonien bygnings i forbindelse med gennemførelsen af anlægsarbejderne.

Jeg er endvidere gennem DSB bekendt med, at Nyborg kommune allerede nu har udtrykt vilje til at finde en anden placering af feriekolonien inden for kommunen, hvis »Skærven« eksproprieres i sin helhed. Vi må imidlertid være opmærksomme på, at det er

[Ministeren for offentlige arbejder]

ekspropriationskommissionen, der vurderer ekspropriationens omfang og dermed erstatningens størrelse. Jeg mener derfor, at vi må afvente ekspropriationsforretningen og se, om der tilkendes landsforeningen en erstatningssum, som vil være tilstrækkelig til at sikre denne samfundsnyttige institution, som jeg har megen sympati for. Herefter vil jeg om nødvendigt overveje andre muligheder for at hjælpe institutionen.

Spm. nr. S 174

Til *indenrigsministeren* (29/10 84) af:

Agerschou (SF):

»Er det i overensstemmelse med lovgivningen, at gruppe 1-patienter og patienter, der ikke har foretaget anmeldelse om valg af sikringsform, i øjeblikket betaler for lægehjælp, når det fremgår af sygesikringslovens § 2, stk. 1, og § 6, stk. 1, at de pågældende har krav på vederlagsfri lægehjælp?«

Begrundelse

I et tidligere spørgsmål, nr. S 827 stillet den 20. juli 1984, bad spørgeren om at få at vide, hvordan ministeren ville sikre, at sygesikringslovens regler om vederlagsfri lægehjælp til gruppe 1-patienter og patienter, der ikke har foretaget anmeldelse om valg af sikringsform, ville blive overholdt efter den 1. oktober 1984, hvis de praktiserende læger enkeltvis opsagde deres overenskomst med den offentlige sygesikring. Indenrigsministerens svar på daværende tidspunkt indeholdt dels en almindelig tiltro til, at konflikten slet ikke ville blive til noget, hvad der som bekendt har vist sig at være forkert, dels en vag sætning om, at sygesikringssystemet bygger på en forudsætning om, at der er indgået overenskomster om de økonomiske tilskud til ydelser. Denne forudsætning har spørgeren ikke kunnet finde i forarbejderne til sygesikringsloven, hvorfor der spørges, om det ikke er lovstridigt, at de to nævnte patientgrupper betaler for lægehjælp. Hvis ministeren stadig mener, at dette forhold bygger på en eller anden forudsætning i forbindelse med sygesikringsloven, bedes dette angivet med konkret henvisning til lovens forarbejder.

Svar (6/11 84):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

I henhold til § 2, stk. 1, og § 6, stk. 1, i lov om offentlig sygesikring har borgerne krav på vederlagsfri lægehjælp på de vilkår, der er fastsat i overenskomst mellem sygesikringens forhandlingsudvalg og Praktiserende Lægers Organisation, jfr. § 26, stk. 2, i samme lov.

Dette krav på vederlagsfri lægehjælp er modificeret ved sygesikringslovens § 12, stk. 3, der siger, at foreligger der ingen godkendt overenskomst om vilkårene for ydelserne efter §§ 6 (lægehjælp), 8 (tandbehandling) og 9 (fysiurgisk behandling) til de i § 2, stk. 1 (gruppe 1-sikrede), nævnte personer, har de pågældende ret til at modtage tilskud fra den offentlige sygesikring til delvis dækning af udgiften efter nærmere af indenrigsministeren fastsatte regler.

Da den foreliggende situation – hvor knap 88 pct. af de praktiserende læger under landsoverenskomsten for almen lægegerning i henhold til § 58 i overenskomsten individuelt har meddelt praksisophør fra 1. oktober 1984 – ganske må sidestilles med den situation, der er beskrevet i § 12, stk. 3, har jeg med denne hjemmel fastsat de midlertidige regler om sygesikringstilskud til lægehjælp m.v. i bekendtgørelse nr. 486 af 26. september 1984.

Ovenstående har jeg den 1. november 1984 svaret folketingets kommunaludvalg på udvalgets spørgsmål nr. 41 (Alm. del – bilag 29).

Spm. nr. S 175

Til *forsvarsministeren* (29/10 84) af:

Tinning (VS):

»Kan ministeren oplyse, hvor mange gange inspektionsskibenes helikoptere har været involveret i redningsopgaver, eftersøgningsopgaver og lignende inden for det sidste år?«

Begrundelse

I begyndelsen af måneden afsejlede inspektionsskibet »Beskytteren« mod Østgrønland uden den Lynx-helikopter, der normalt er om bord. Konsekvenserne af denne mangel blev over for Berlingske Tidende kommenteret af stabschefen ved søværnets operative kommando, kommandør Sven P. E. Gøbel:

[Tinning]

»Savnet af en helikopter vil i høj grad vanskeliggøre fiskeriinspektionen ... Og det vil ikke være mindre beklageligt i den såkaldte stationstjeneste, hvorunder inspektionsskibets helikoptere deltager i eftersøgningsopgaver i forbindelse med forlis og søulykker.« (Berlingske Tidende den 6. oktober 1984).

På denne baggrund rejste jeg med spørgsmål nr. S 53 af 8. oktober 1984 sagen over for forsvarsministeren, men i sit svar af 16. oktober 1984 har ministeren valgt at bruge hovedparten af sine kræfter på at forsøge at bagatellisere problemet.

Men den såkaldte stationstjeneste er af livsvigtig betydning for befolkningen, og der må derfor straks tages skridt til at forsyne inspektionsskibet »Beskytteren« med en helikopter.

S. P. E. Gøbel mener, at det kan ske engang omkring jul. Ministeren oplyser i sit svar, at der er planer om at forsyne »Beskytteren« med en helikopter i begyndelsen af november. Hvis dette sidste er rigtigt, må planerne straks realiseres.

Svar (7/11 84):

Forsvarsministeren (Engell):

Inspektionsskibenes helikoptere har i perioden 15. oktober 1983–15. oktober 1984 i grønlandske farvande deltaget i 25 eftersøgnings- og redningsaktioner, herunder patientevakueringer.

Spm. nr. S 176

Til *miljøministeren* (29/10 84) af:

Inger Harms (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvem der har ført ministeren og Åbenrås befolkning bag lyset i sagen angående oprettelse af en ny spritroute Åbenrå–Eckernförde, og vil ministeren kræve skibet »Teistin« taget ud af ruten, indtil skibet overholder de bestemmelser, som både ministeren og Åbenrås borgmester så klart har udtrykt var i orden?«

Begrundelse

Af Jydske Tidende lørdag den 27. oktober fremgår, at det færøske skib »Teistin« overhovedet ikke overholder de gældende miljøbestemmelser, som ministeren henviser til i

sit svar til spørgeren på spørgsmål nr. S 1097 af 17. september 1984. Der udledes altså alligevel urensset kloak- og spildevand med, hvad dertil hører, i Åbenrå Fjord og Flensborg Fjord. Skibet har nu sejlet i mere end 14 dage. Det er simpelt hen en skandale. Trods spørgerens mange spørgsmål om, hvorvidt dette forhold ville være i orden, og trods ministerens positive svar og trods beroligende svar fra Åbenrås borgmester og ledende embedsmænd om, at spørgeren kunne have sparet sig sine spørgsmål, alt var selvfølgelig i skønneste orden, stilles nu spørgsmålet: hvem har ført hvem bag lyset? Har man virkelig fra havneudvalget i Åbenrå haft så travlt med at få denne rute i gang, at man har set stort på miljøet og ikke undset sig for at bringe urigtige oplysninger frem? Hvad enten det er havneudvalget med borgmesteren i spidsen eller rederiet, der har givet urigtige oplysninger, vil spørgeren kræve, at ruten med dette skib bliver standset øjeblikkeligt, indtil disse forhold er bragt i orden.

Svar (6/11 84):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

I lov nr. 130 af 9. april 1980 om beskyttelse af havmiljøet, kapitel 5, er det fastsat, under hvilke betingelser kloakspildevand må udtømmes fra skibe.

Til supplerung af lovens kapitel 5 blev den 15. april 1981 udstedt miljøministerens bekendtgørelse nr. 184 om undtagelse af visse kategorier af skibe fra reglerne i kapitel 5 i lov om beskyttelse af havmiljøet (kloakspildevand).

Efter bekendtgørelsen er der mulighed for, at miljøstyrelsen kan meddele dispensation fra reglerne i kapitel 5 i havmiljøloven til skibe, der er godkendt til befording af over 400 personer, indtil 3. maj 1990.

Denne bestemmelse er medtaget, for at Danmark kan opfylde sine forpligtelser efter Østersøkonventionen, hvori det er fastlagt, at der skal kunne gives dispensation for eksisterende skibe indtil 3. maj 1990.

Jeg har på baggrund af henvendelser fra kommuner i Sønderjylland taget initiativ til at få etableret en dansk-tysk aftale, således at den fastsatte frist for eksisterende skibe kan afkortes.

Der foreligger nu et udkast til dansk-tysk aftale, som afkorter tidsfristen for de eksiste-

[Miljøministeren]

rende skibe til senest den 1. januar 1988, således at alle skibe fra dette tidspunkt skal opfylde havmiljølovens bestemmelser i kapitel 5.

På denne baggrund vil det naturligvis ikke være acceptabelt, at nye skibe, der sættes ind på ruter mellem Danmark og Tyskland, får dispensation fra at opfylde kravene, og jeg tilkendegav derfor i mit svar på spørgsmål nr. S 1097, at alle skibe, der sættes ind på nye ruter mellem Tyskland og Danmark, skal opfylde havmiljølovens krav. Jeg henviser i øvrigt vedrørende den konkrete sag til svaret på spørgsmål nr. S 184.

Spm. nr. S 180

Til boligministeren (30/10 84) af:

Riishøj (SF):

»Hvornår er den undersøgelse, ministeren har bedudt om registrering af boligsøgende, afsluttet?«

Begrundelse

I spørgsmål nr. S 207 (1. samling 1983-84, jfr. tidenden sp. 2983) rettede spørgeren henvendelse til ministeren om en boligsag i Gundsø kommune. I svaret på spørgsmålet oplyste ministeren, at han agtede at igangsætte en undersøgelse af sagen i en bredere sammenhæng. Omkring etårsdagen for dette svar vil spørgeren gerne have oplyst, hvornår undersøgelsen er færdig og ministeren som bedudt vil afgive en skriftlig besvarelse.

Svar (7/11 84):

Boligministeren (Bollmann):

Spørgeren har i begrundelsen for spørgsmålet henvist til sit tidligere spørgsmål nr. S 207 fremsat i 1. samling 1983-84. I dette spørgsmål blev jeg bedt om at bekræfte eller afkræfte, at Gundsø kommunes skema til ansøgning om godkendelse af lejemål, hvori der stilles en lang række spørgsmål ud over oplysninger om indkomstforhold, er i overensstemmelse med lov om offentlige registre og i overensstemmelse med gældende leje-lovsbestemmelser. Jeg svarede, at jeg var bekendt med, at tilsvarende spørgsmål er stillet til registertilsynet, der havde bedt boligstyrelsen om en redegørelse. Boligstyrelsen havde i den forbindelse anmodet Gundsø kommune

om en udtalelse om, hvorvidt de indhentede oplysninger på boligsøgende registreres, og i bekræftende fald af hvem samt i hvilken form. Endvidere havde man bedt kommunen om en redegørelse for, på hvilken måde oplysningerne blev anvendt.

Det fremgår af Gundsø kommunes besvarelse, at det er kommunens opfattelse, at boligsøgende kun afkræves oplysninger, der har relevans for en samlet og konkret vurdering af den enkelte boligsøgendes behov, og at oplysningerne ikke bliver genstand for elektronisk databehandling, men kun skal danne statistisk baggrund for kommunens fremtidige boligpolitik, herunder behovet for boliger af varierende størrelse og type. Kommunens svar var ledsaget af en mindretalsudtalelse, hvorefter mindretallet ikke var enig i den kommenterede fremgangsmåde og kommunens vurdering heraf.

Med hensyn til spørgsmålet om, hvorvidt de i ansøgningsskemaerne krævede oplysninger er i overensstemmelse med gældende lovgivning, kan jeg oplyse, at der i medfør af lov om boligbyggeri er fastsat særlige regler om boliganvisning for det almennyttige byggeri. Lejeloven finder derfor ikke anvendelse på forholdet.

Ifølge boligstyrelsens bekendtgørelse nr. 497 af 3. september 1982 om almennyttig boligvirksomhed skal der foretages en samlet bedømmelse af de boligsøgendes økonomiske forhold. Reglerne angiver imidlertid ikke i detaljer, hvilke oplysninger selskaber og kommuner må afkræve de boligsøgende.

Jeg kan endvidere henvise til boligstyrelsens cirkulæreskrivelse af 2. maj 1984, hvoraf det blandt andet fremgår, at tildeling af almennyttige lejligheder skal ske efter en konkret samlet vurdering af de boligsøgendes økonomiske forhold og deres husstandsstørrelse og sammensætning. Det fremgår videre af cirkulæreskrivelsen, at de boligsøgende kun kan afkræves oplysninger, som er direkte nødvendige for en samlet og konkret vurdering af boligbehovet. Det siges yderligere, at kommunen ikke kan afkræve de boligsøgende andre oplysninger, end selskabet ville kunne, dog bortset fra CPR-nummeret.

Spørgsmålet om, hvor detaljerede spørgsmål der kan stilles til de boligsøgende, blandt andet i form af spørgeskemaer, har været behandlet i forbindelse med boligstyrelsens udarbejdelse af et nyt cirkulære om

[Boligministeren]

organisation og udlejning af almennyttigt byggeri. Man vil i dette cirkulære nærmere præcisere, hvilke oplysninger der må anses for relevante i forbindelse med anvisningen af boliger i det almennyttige byggeri.

Spm. nr. S 181

Til *ministeren for skatter og afgifter* (30/10 84) af:

Riishøj (SF):

»Vil ministeren sikre, at der ikke tillades en skærpelse af beskatningen af fællesejede vindmøller, sådan som der er lagt op til af skattemyndighederne i Odder og af amtsskatteinspektoratet i Skanderborg?«

Begrundelse

Ifølge Horsens Folkeblad den 27. oktober 1984 er vindmølleejere i Odder kommune, som det siges, »kommet i skattevæsenets kløer«. Problemstillingen om beskatning af overskud fra fællesejede vindmøller er ikke ny.

Gennem spørgsmålet ønsker spørgeren dels at få klarlagt gældende regler og dels at få ministerens tilsagn om, at der ikke vil ske en forringelse af fællesvindmøllernes skattestatus.

I en tid, hvor der i øvrigt skæres ned på tilskuddene til vedvarende energi, ville det være yderst uheldigt gennem skærpede beskatningsregler at hæmme udnyttelsen af vedvarende energi.

Svar (6/11 84):

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Spørgeren henviser i sin begrundelse til en artikel i Horsens Folkeblad den 27. oktober 1984 om, at vindmølleejerne i Odder kommune er »kommet i skattevæsenets kløer«. Spørgeren ønsker derfor en beskrivelse af gældende regler og ministerens tilsagn om, at der ikke vil ske en forringelse af mølleejernes skattestatus.

Udgangspunktet ved den skattemæssige behandling af overskud fra vindmøllerne er, om der ved produktionen af strøm foreligger en erhvervmæssig virksomhed. Det afgørende herfor er, om møllen udelukkende leverer strøm til produktion til den enkelte ejers privatforbrug. I så fald foreligger der ikke en

erhvervmæssig virksomhed, og indtægterne og udgifterne påvirker ikke den skattepligtige indkomst.

Hvis møllen på den anden side producerer væsentlig mere strøm, end ejeren selv forbruger, og den overskydende produktion leveres til et elværk, vil produktionen blive anset for erhvervmæssig, og ejeren vil blive beskattet.

Ovennævnte forhold gør sig gældende, hvad enten møllen er fællesejet eller enkeltmandsejet. Ejerforholdet har altså ikke indflydelse på den skattemæssige bedømmelse.

Det har heller ingen betydning, hvorledes strømmen bliver leveret til vindmølleejeren. Det er underordnet, om ejeren modtager strømmen direkte fra møllen eller først afsætter den til elværket.

I den konkrete sag fra Odder kommune, der vedrører fællesejede vindmøller, foreligger der på nuværende tidspunkt ikke oplysninger om det nøjagtige omfang af produktionen af strøm fra vindmøllerne.

Det følger af beskrivelsen af gældende ret ovenfor, at ejerne kun kan beskattes, hvis vindmøllerne producerer væsentlig mere strøm, end ejerne selv kan aftage, og overskuddet afsættes til elværket. Hvis forholdet derimod er, at møllernes produktion alene dækker ejernes privatforbrug, bliver ejerne ikke beskattet.

Statsskattedirektoratet har tilkendegivet, at sagerne i Odder kommune vil blive afgjort i overensstemmelse med ovenstående.

Endelig kan jeg oplyse, at regeringen ikke agter at skærpe beskatningen af vindmølleejere.

Spm. nr. S 182

Til *energiministeren* (30/10 84) af:

Riishøj (SF):

»Vil ministeren tilsikre, at der ikke gennem skærpelse af beskatningsreglerne for vindmøller stilles yderligere hindringer i vejen for udbredelse af vedvarende energi?«

Begrundelse

Ifølge oplysninger i Horsens Folkeblad den 27. oktober 1984 og Jyllands-Posten den 29. oktober 1984 agter skattemyndighederne i Odder kommune og amtsskatteinspektoratet at skærpe beskatningsreglerne for fællesejede vindmøller.

[Riishøj]

Gennem spørgsmålet ønskes opnået vished for, at det er i modstrid med regeringens energipolitik i en tid, hvor tilskuddene til vedvarende energi nedsættes, yderligere at begrænse forrentningen af vindmølleprojekter.

Svar (7/11 84):

Energiministeren (Enggaard):

I min besvarelse af spørgsmålet kan jeg henvise til svaret af 6. november 1984 fra ministeren for skatter og afgifter på det af Riishøj (SF) stillede spørgsmål nr. S 181 om samme emne. Af ministerens besvarelse fremgår det, at der ikke er sket en skærpelse af beskatningsreglerne for vindmøller, og at regeringen ikke agter at skærpe beskatningen af vindmølleejere.

Ministeren for skatter og afgifter oplyser desuden i sin besvarelse, at vindmøllejerne kun kan beskattes, hvis vindmøllerne producerer væsentlig mere strøm, end ejerne selv kan aftage, og overskuddet afsættes til elværket. I så fald vil produktionen blive anset for erhvervmæssig, og ejerne vil blive beskattet. Hvis forholdet derimod er, at møllernes produktion alene dækker ejernes privatforbrug, bliver ejerne ikke beskattet.

Der er således ikke tale om en skærpelse af beskatningsreglerne eller om, at der er stillet hindringer i vejen for udbredelse af vedvarende energi.

Spm. nr. S 184

Til *miljøministeren* (30/10 84) af:

Inger Harms (SF):

»Kan ministeren bekræfte, at det færøske rederi, der leverer skib til ruten Åbenrå-Eckernførde, efter ministerens svar af 18. september 1984 på spørgsmål nr. S 1097 af 10. september 1984 har forsøgt at få dispensation for de forhold, som alligevel ikke var i orden med hensyn til miljøbestemmelserne, da skibet startede på ruten i begyndelsen af oktober, og oplyse, hvornår denne anmodning indløb, og hvad ministeren agter at gøre?«

Begrundelse

Der henvises til artikel i Vestkysten, Sønderjyllandsudgaven, fredag den 26. oktober, som slår fast, at rederiet og andre var helt

klar over, at tilladelse til sejladsen var givet under falske omstændigheder. I artiklen udtaler en repræsentant for miljøstyrelsen, at der jo ikke er tale om nogen stor forurening, men her er jo også andre ting på tale. Det virker meget uheldigt, at netop nu, hvor der står så megen blæst om Flensborg Fjord, får rederiet tilladelse til at starte så hurtigt, i stedet for at man venter med tilladelsen, til alt er undersøgt og i orden. Hele denne sag fremmer bestemt ikke tilliden hos borgerne til politikerne.

Svar (7/11 84) af:

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Forinden et passagerskib indsættes på en rute mellem Danmark og Tyskland, skal skibet godkendes af statens skibstilsyn, som skal påse, at skibet opfylder alle de lovmæssige krav.

Skibet skal være således udstyret, at det kan opfylde kravene i havmiljølovens kapitel 5 om kloakspildevand, medmindre der foreligger en dispensation.

I den foreliggende sag modtog miljøstyrelsen den 22. oktober 1984 en ansøgning fra rederiet om dispensation fra at opfylde kravene i havmiljølovens kapitel 5.

Miljøstyrelsen fik samtidig oplyst, at skibet var begyndt at sejle på ruten.

Ifølge indhentede oplysninger var skibet udstyret med opsamlingsstanke til opbevaring af kloakspildevand, men det var ikke udstyret med findelings- og desinfektionsanlæg som foreskrevet i havmiljølovens kapitel 5.

Miljøstyrelsen har meddelt rederiet, at det ikke kan få dispensation fra reglerne i havmiljølovens kapitel 5, men miljøstyrelsen har efter omstændighederne accepteret, at skibet fortsætter med at sejle, på betingelse af, at det inden for en kort frist bliver indrettet således, at det kan opfylde kravene i havmiljølovens kapitel 5.

Miljøstyrelsen har således ikke krævet, at skibet skal indstille sejladsen, indtil kravene er opfyldt.

I denne vurdering har miljøstyrelsen lagt vægt på, at skibet er udstyret med opsamlingsstanke og derfor ikke udleder urensset kloakspildevand direkte i havnen eller ved

[Miljøministeren]

kystnære områder, samt at den udledning af urensset kloakspildevand, der sker uden for fjorden i en kort periode, ikke vil skabe miljømæssige problemer.«

Spm. nr. S 185

Til miljøministeren (30/10 84) af:

Leif Hermann (SF):

»Vil ministeren oplyse, med hvilken begrundelse planstyrelsen har godkendt tillæg nr. 33 til Skive kommunes § 15-rammer, og vil ministeren overveje at ophæve godkendelsen?«

Begrundelse

Planstyrelsen har ved skrivelse af 19. oktober 1984 godkendt tillæg nr. 33 til Skive kommunes § 15-rammer. Godkendelsesskrivelsen indeholder ikke nogen nærmere begrundelse, men henviser til, at styrelsen »efter omstændighederne« kan tiltræde ændringen, der er foranlediget af et lokalplanforslag nr. 51, der udlægger et landzoneområde til erhvervsbebyggelse (udvidelse af den i området beliggende Vinde Møbelfabrik). Virksomheden er beliggende i Vinde by og tænkes flyttet ca. 1 km til landzoneareal umiddelbart op til et nybygget boligområde.

Planstyrelsen har tidligere under sagens behandling givet udtryk for betænkelighed ved de ønskede ændringer i kommunens plangrundlag og i denne forbindelse bl.a. henvist til den endnu ikke færdiggjorte kommuneplan for Skive kommune. Tilsvarende betænkelighed har Viborg amtsråd udtalt. Styrelsen har videre udbedt sig oplysninger om rummeligheden af allerede eksisterende erhvervsarealer i Skive kommune, således at udlæggelse af et landzoneareal tæt op ad et boligområde ud fra en planlægningsmæssig betragtning forekommer helt unødvendig. Hertil kommer, at de begrundelser, der har været udslagsgivende for byrådsflertallet, nemlig en forøgelse af antallet af arbejdspladser i kommunen ved den påtænkte udvidelse af møbelfabrikken, er uden vægt, idet denne forøgelse naturligvis lige så godt kunne finde sted med en planlægningsmæssigt set mere hensigtsmæssig placering af virksomheden.

Det er spørgeren bekendt, at der den 21. september 1984 har fundet et møde sted mel-

lem repræsentanter for Skive kommune, planstyrelsens chef og repræsentanter for den ovennævnte møbelfabrik. Dette møde, der formentlig har været udslagsgivende for planstyrelsens afgørelse, har rettet endnu et væsentligt slag mod beboernes tro på, at kommuneplanlovens bestemmelser om borgerindflydelse er andet og mere end formelle bestemmelser, der tager sigte på at legitimere helt tilfældige og kortsigtede plangrundlagsændringer. I denne sammenhæng anføres, at grundejerforeninger og enkeltpersoner i den berørte bydel, i alt over 200 mennesker, voldsomt har protesteret mod byrådets dispositioner i sagen, ligesom de pågældende over for planstyrelsen har fremført deres argumenter skriftligt.

Svar (7/11 84):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Planstyrelsen har over for mig oplyst følgende:

»Planstyrelsen har den 19. oktober 1984 godkendt tillæg nr. 33 til § 15-rammerne for Skive kommune.

Planstyrelsen skal, indtil kommuneplanen foreligger, godkende større § 15-rammetillæg, hvilket altså er ensbetydende med godkendelse af rammer for den lokale planlægning.

§ 15-rammer er en aftale mellem staten og kommunen, der fastlægger kommunens kompetence til selv at vedtage lokalplaner.

Indsigelser og ændringsforslag fra borgere vedrørende lokalplanforslaget afgives til kommunalbestyrelsen, som efter behandlingen af disse meddeler planstyrelsen, om lokalplanforslaget og dermed også det tilknyttede § 15-rammetillæg fastholdes.

Viborg amtsråd anbefalede § 15-rammetillægget og lokalplanforslaget fra Skive kommune, dels fordi der er en konkret mulighed for udflytning af den indeklemt placerede virksomhed, dels fordi amtsrådet generelt kan støtte ønsket om en bedre bolig- og arbejdspladsbalance i de enkelte bydele.

Det kan desuden nævnes, at landbrugsministeriet oprindeligt i henhold til kommuneplanlovens § 26 nedlagde veto mod forslaget. Landbrugsministeriet frafaldt dog senere vetoet, idet man fandt, at man ikke alene ud fra jordbrugsmæssige hensyn burde modsætte sig planen.

[Miljøministeren]

Et flertal i Skive byråd fastholdt lokalplanforslaget, idet flertallet har lagt afgørenden vægt på de beskæftigelsesmæssige forhold – herunder, at en tilladelse til udvidelse af møbelfabrikken vil kunne fastholde og måske øge beskæftigelsen i kommunen.

I forbindelse med mere komplicerede sager er det praksis, at styrelsen som et led i sagsbehandlingen besigtiger området og bliver orienteret om sagen af kommunen. Det er også sket i denne sag.

På denne baggrund godkendte planstyrelsen § 15-rammetillægget. Styrelsen lagde herved vægt på, at der er tale om et lokalt anliggende. Styrelsen fandt det således ikke rigtigt i det foreliggende tilfælde at gå imod den lokale planlægningsmyndighed, som fandt udtryk i et flertal i byrådet.«

Redegørelsen for planstyrelsens behandling af sagen giver mig ikke anledning til bemærkninger.

Spm. nr. S 187

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (1/11 84) af:

Birthe Hansen (SF):

»Vil ministeren være indstillet på, at der skaffes midler til veje til at videreføre de opgaver, som bl.a. de langtidsledige i et seriøst samarbejde mellem bevilgende myndigheder, arbejdsanvisningen og museer bistår med, for derigennem at tage vare på Danmarks kulturelle værdier?«

Begrundelse

Det er ikke alene et personligt tab for de langtidsledige, hvis de ikke får mulighed for at fortsætte deres arbejde på museerne, men også kulturelle værdier vil komme til at lide under det, hvad spørgeren finder er urimeligt.

Der henvises i øvrigt til kommentar af museumsinspektør Niels Ventegodt i Politiken den 31. oktober 1984.

Foreløbigt svar (6/11 84):

Ministeren for kulturelle anliggender (Tom Høyem, fg.):

Besvarelsen af det stillede spørgsmål kræver en række nærmere undersøgelser, som straks vil blive iværksat.

Resultatet af disse undersøgelser vil imidlertid ikke kunne foreligge inden for den frist, der er fastsat for besvarelsen af spørgsmålet.

Så snart de nødvendige undersøgelser er gennemført, vil spørgsmålet blive besvaret.

Spm. nr. S 188

Til *arbejdsministeren* (31/10 84) af:

Jette Thomsen (KF):

»Hvilke oplysninger kan ministeren give om arbejdsløshedsforsikringssystemet i Norge og Sverige, især for så vidt angår ydelsesniveau i procent i forhold til hidtidig indtægt og ydelsesperioden?«

Begrundelse

Arbejdsløshedsforsikringssystemet har igennem længere tid været genstand for debat, i hvilken der bl.a. har været rejst kritik mod dagpengeniveauet i forbindelse med de ændringer, der blev gennemført i efteråret 1982. Senest har ydelsesperioden været genstand for debat på grund af planerne om ændringerne i arbejdstilbudsordningen.

For at sætte denne debat i det rette perspektiv vil det være gavnligt at få oplyst, hvordan dagpengeniveauet og ydelsesperioden er fastlagt i Norge og Sverige, med henblik på en sammenligning med de danske forhold.

Svar (6/11 84):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Arbejdsløshedsforsikringsordningerne i Danmark, Norge og Sverige har såvel lighedspunkter som forskelle. Fælles er især, at ordningerne i alle tre lande finansieres ved bidrag fra arbejdsgivere, arbejdstagere og staten, og at en dagpengemodtager skal være tilmeldt arbejdsformidlingen som arbejdssøgende.

Norge.

Arbejdsløshedsforsikring er obligatorisk og inkorporeret i »folketrykssystemet«. Ret til dagpenge har en person, der har været arbejdsløs i tre af de sidste 10 dage, søndage medregnet, og som i det sidste år har haft en gennemsnitlig indtægt på mindst 75 pct. af folketrygdens grundbeløb.

[Arbejdsministeren]

Ydelsesperioden i Norge er efter 3 karensgange 240 dage (40 uger) i et kalenderår, for personer i alderen 64–67 år dog hele året.

Dagpengesatsen er 2 promille af seneste årsindtægt, eventuelt udregnet som et gennemsnit af de seneste tre år, med et maksimum på 396 nkr. pr. 1. januar 1983. Hertil lægges 6 kr. pr. forsørgt barn under 18 år, men dagpenge inkl. tillæg kan højst udgøre 90 pct. af arbejdsindkomsten.

Sverige har som Danmark et frivilligt forsikringssystem. Retten til dagpenge forudsætter 12 måneders medlemskab af en arbejdsløshedskasse (for selvstændige dog 24 måneder), ligesom der forud for udbetalingen skal være præsteret en vis – noget varierende – arbejdsperiode. Modsat i Danmark kan der til opfyldelse af beskæftigelseskravet medreg-

nes en vis del af barselorlovsperioder og afvejning af værnepligt.

Ydelsesperioden er efter 5 karensgange maksimalt til 300 dage, for personer, der senest i denne periode fylder 55 år, dog yderligere 150 dage.

Dagpengesatsen varierer inden for 13 forskellige klasser mellem 100 og 280 s.kr. om dagen pr. 1. januar 1983. Den laveste sats er en såkaldt kontant arbejdsmarknadsstød, der gives til personer, der ikke er berettigede til dagpenge, f.eks. arbejdsløse nyuddannede.

Den følgende opgørelse af den procentvise dækningsgrad i forhold til tidligere indtægt for visse typetilfælde er foretaget med 1. juli 1981 som udgangspunkt og publiceret i 1984 i Nordisk statistisk Skriftserie.

	Danmark	Norge	Sverige
Enlig mand.....	79	73	78
Enlig kvinde	88	74	83
Gift mand uden børn, hvor ægtefælle har industriarbejderløn	79	73	78
Samme, men med børn	80	77	80

Spm. nr. S 189

Til udenrigsministeren (31/10 84) af:

Sønderby (V):

»Hvilke oplysninger kan ministeren give om regeringens planer vedrørende dansk nødhjælp til de afrikanske tørkeofre, herunder de katastroferamte i Etiopien?«

Begrundelse

De klimatiske ændringer i Afrika med tørke og hungersnød har især ramt en række lande omkring Sahara samt i Øst- og Sydafrika. I 5-6 af disse lande er der yderligere borgerkrig. Gennem TV er vi blevet mindet om denne katastrofesituation, der nu har eksisteret i nogle år og synes at fortsætte. Det ville derfor være af interesse at høre nærmere om den danske regerings nødhjælpsplaner for disse lande, specielt for de katastroferamte i Etiopien, som nok er det tørkeland, som har den største befolkning i katastrofeområderne.

Svar (13/11 84):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Fødevarer-situationen i Etiopien og i en række andre lande i Afrika syd for Sahara har gennem længere tid været faretruende, og fra såvel dansk som international side er allerede ydet omfattende humanitær bistand. Således har Danmark foreløbig i 1984 alene til Etiopien/Eritrea ydet i alt 23,2 mill. kr. gennem private organisationer som nødhjælp, medens EF i perioden 1983-84 foreløbig har bevilget i alt godt 504 mill. kr. til hjælpearbejdet i Etiopien. Gennem de seneste måneder er situationen især i Etiopien blevet drastisk forværret.

På denne baggrund har regeringen besluttet at indstille til folketingets finansudvalg, at der i 1984 ydes en bevilling på 25 mill. kr. som en udbygning af den igangværende humanitære bistand til de hungerramte afrikanske lande.

Af de 25 mill. kr. forudses 9 mill. kr. anvendt af de involverede FN-organisationer, der bl.a. har peget på behovet for en udvidelse af transport- og lagerkapaciteten i de pågældende lande, medens 16 mill. kr. vil blive kanaliseret gennem Dansk Røde Kors og

[Udenrigsministeren]

Folkekirkens Nødhjælp med ligelig fordeling mellem de to organisationer.

Henved halvdelen af det beløb, der kanaliseres via de to danske hjælpeorganisationer, forudses anvendt til fordel for nødstedte i Etiopien, herunder i Tigrai og Eritrea, medens den resterende del forventes anvendt i en række tørkeramte lande i Sahel-området samt i Moçambique. De danske hjælpeorganisationer påregner at anvende midlerne til indkøb og forsendelse af fødevarer, telte og tæpper samt til dækning af udgifter ved lokaldistribution, herunder køb af transportmidler. Organisationerne vil selv stille personale til rådighed, navnlig med henblik på at støtte hjælpeaktionerne i Etiopien.

Spm. nr. S 192

Til *justitsministeren* (31/10 84) af:

Lissa Mathiasen (S):

»Hvilke oplysninger om såvel den enkelte lejer som en flerhed af lejere og deres personlige forhold må – i forbindelse med salg af ejerlejligheder – videregives til de potentielle købere?«

Begrundelse

Ved salget af ejerlejligheder i Søllerød Park har sælgeren udarbejdet en liste over lejlighedernes beboere med angivelse af navne, adresser, alder og dertil oplyst, om den pågældende er pensionist. De udarbejdede lister blev udleveret på anmodning fra potentielle købere.

Meningen med listerne kan kun have været at spekulere i lejernes alder og dermed den årrække, der sandsynligvis vil gå, inden lejligheden bliver ledig, så køberen kan flytte ind eller sælge med fortjeneste.

Svar (7/11 84):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det fremgår af spørgsmålets begrundelse, at der tænkes på videregivelse af oplysninger om et større antal lejere, som en ejer af udlejede ejerlejligheder i en beboelsesejendom har registreret på en liste med henblik på videregivelse til mulige købere af ejerlejlighederne.

Lov om private registre indeholder nærmere bestemmelser bl.a. om manuel registre-

ring af oplysninger om en persons private eller økonomiske forhold eller i øvrigt oplysninger om personlige forhold, som med rimelighed kan forlanges unddraget offentligheden. Endvidere indeholder loven nærmere regler om videregivelse af de registrerede oplysninger.

Efter registerloven fører registertilsynet tilsyn med, at der ikke sker overtrædelse af lovens regler. Afgørelsen af spørgsmålet om, hvilke personoplysninger sælgeren i et tilfælde som nævnt i spørgsmålet må registrere og eventuelt senere videregive til køberen af en ejerlejlighed, henhører således under registertilsynet. Registertilsynets afgørelse heraf kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Jeg har gjort registertilsynet bekendt med denne besvarelse.

Spm. nr. S 197

Til *justitsministeren* (1/11 84) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Vil ministeren forklare det juridiske aspekt i, at en skatteborger idømmes frihedsstraf for at have udnyttet landets uigennemsigtige skattelove, når embedsmænd, der unddrager staten millionbeløb, ikke straffes tilsvarende?«

Begrundelse

Det må være grundlæggende korrekt, at landets love gælder for alle dets borgere. I Mogens Glistrups fiktive skattesag, hvor Mogens Glistrup blev dømt for skattespekulation og dermed skulle have gjort sig skyldig i nogle kriminelle unddragelser af skattebetaling, betød denne dom flere års fængsel til Mogens Glistrup.

I sagen om arbejdsdirektoratets ulovlige forskudsbetalinger til A-kasserne og dermed unddragelse af millionbeløb til statskassen har ministeren givet udtryk for, at der hverken er grundlag for straffesag eller for tjenestemandssag mod de ansvarlige.

Det er en åbenlys forskelsbehandling, og ministeren bedes forklare det juridisk holdbare i, at denne forskelsbehandling finder sted.

Svar (7/11 84):

[Justitsministeren]

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det er et grundlæggende princip i dansk ret, at ingen kan straffes, uden at der er hjemmel herfor i lovgivningen. Dette princip er fastslået i straffelovens § 1, hvorefter straf kun kan pålægges for et forhold, hvis strafbarhed er hjemlet ved lov, eller som ganske må ligestilles med et sådant.

Som det er spørgeren bekendt, blev den sag, som omtales i begrundelsen, afgjort ved højesterets dom den 22. juni 1983, hvorved den pågældende blev straffet for overtrædelse af bl.a. straffelovens § 289 om grov skatte-svig med fængsel i 3 år.

Den såkaldte »dagpengesag« er blevet undersøgt af en landsdommer, der har afgivet en omfattende redegørelse herom. Justitsministeriet har i forbindelse med en vurdering af sagen været enig med undersøgelsesdommeren i, at der er begået en række alvorlige fejl, men justitsministeriet har ikke fundet, at det kan antages, at offentligt ansatte i den pågældende sag har begået forhold, der er af en sådan karakter, at der er tale om strafbare lovovertrædelser.

Spm. nr. S 200

Til *forsvarsministeren* (1/11 84) af:

Lohmann (S):

»Kan ministeren oplyse, hvilke tilbud der er afgivet til søværnets materielkommando på 7 skibe af Standard Flex 300-typen, og i forbindelse hermed oplyse, hvilke specielle krav der er stillet til tilbudsgiverne?«

Begrundelse

Spørgsmålet skal ses på baggrund af, at spørgeren som folketingsmedlem valgt i Svendborg-Langeland-kredsen, er interesseret i at se forskellen på de afgivne tilbud, idet jeg har erfaret, at Svendborg Skibsværft har afgivet tilbud i forbindelse med licitationen.

Svar (8/11 84):

Forsvarsministeren (Engell):

Søværnets materielkommando har den 6. juli 1984 anmodet 6 større danske og 1 udenlandsk værft om at afgive tilbud på i alt 7 enheder af Standard Flex 300-typen.

Da tilbudsfristen udløb den 8. oktober 1984, var der indkommet tilbud fra tre danske værfter.

Indholdet af de afgivne tilbud, herunder forskellen på de afgivne tilbud, kan under henvisning til finansministeriets bekendtgørelse nr. 159 af 25. marts 1974 ikke oplyses, idet der ifølge bekendtgørelsen ikke er hjemlet adgang til indsigt i dokumenter vedrørende indkøbsaftaler, der er eller agtes indgået af statslige myndigheder.

Søværnets materielkommando har i sin henvendelse til værfterne alene opstillet de tekniske krav, der skal opfyldes, for at fartøjerne kan løse de påtænkte opgaver, herunder minerydning.

Et væsentligt krav har derfor været, at fartøjernes skrog ikke må være magnetiske.

Spm. nr. S 208

Til *landbrugsministeren* (2/11 84) af:

Arne Jensen (S):

»Agter ministeren af afsætte yderligere midler til jordfordeling i 1985 for at modvirke de mange nedlæggelser af familiebrugene?«

Begrundelse

Bevillingerne til jordfordeling er langtfra tilstrækkelige til at dække de aktuelle behov. Yderligere midler til dette område vil også i nogen grad kunne modvirke de storbrugstendenser, vi har set udvikle sig i dansk landbrug i de sidste par år. Større jordfordelingsbevillinger er nødvendige. Det vil befordre jordtilkøb og modvirke de mange sammenlægninger af selvstændige og bæredygtige brug, vi oplever for tiden.

Svar (9/11 84):

Landbrugsministeren (Niels Anker Kofoed):

Ud over den ordinære bevilling på 6,4 mill. kr., der på forslag til finanslov for 1985 søges ad konto § 11.01.05. Jordbrugsdirektoratet, søges der ved ændringsforslag til finanslovsforslaget 6.650.000 kr. til dækning af udgifterne ved behandling af jordfordelings-sager. Til samme formål søges ved finanslovsforslaget overført 3.270.000 kr. fra konto § 11.20.05.74.02. Udlån til jordbrugsmæssige formål, L 181 1971.

Spm. nr. S 209

Til *justitsministeren* (2/11 84) af:

Agnete Laustsen (KF):

»Hvilke overvejelser har ministeren gjort sig i anledning af den fortsat stigende strøm af udlændinge, der søger asyl i Danmark?«

Begrundelse

I den seneste tid har ifølge oplysninger i pressen en række personer med tvivlsom status som flygtninge søgt asyl i Danmark.

De i forvejen meget vanskelige forhold på flygtningeområdet øges herved yderligere. Ressourcemæssigt belastes såvel det danske samfund som flygtningemyndighederne i urimeligt omfang, både fordi flygtningenes status kan vække tvivl, og fordi deres helbredsmæssige forhold kan give anledning til bekymring.

Svar (8/11 84):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Den 10. oktober 1984 gav jeg folketinget en redegørelse for den aktuelle flygtningesituation. Jeg tog heri udgangspunkt i bestemmelserne om flygtninge og om behandling af asylsager i udlændingeloven samt i den særdeles markante stigning, der gennem 1984 har vist sig i antallet af spontane asylansøgere.

I den debat, som folketinget havde den 16. oktober 1984 om redegørelsen, blev det klart, at et flertal i folketinget ikke ønskede ændring i loven.

Jeg kan nu oplyse, at antallet af indrejste spontane asylansøgere, der i september måned havde nået sit hidtidige maksimum, i alt 540, i oktober måned nåede op på 631. Alene i ugen fra den 29. oktober til den 4. november indrejste 213, hvilket er flere end i nogen af de foregående uger. Over halvdelen af asylansøgerne er fortsat iranere.

Den fortsatte stigning har medført et voksende pres på udlændingemyndighederne såvel med hensyn til sagsbehandlingen som med hensyn til indlogering og underhold m.v. af asylansøgere. Ud over det i redegørelsen nævnte modtagelsescenter Næsseslottet er også flyvestationerne Kagerup og Kongelunden samt Skælskør sygehus nu taget i brug som faste indkvarteringssteder. Røde

Kors står for driften af de nævnte centre. Finansudvalget har tiltrådt, at bevillingen for 1984 vedrørende udgifter til underhold med videre af asylsøgende forhøjes med 57,5 mill. kr.

Det er min opfattelse, at det af hensyn til asylansøgerne, som befinder sig i en meget belastende situation, er helt nødvendigt, at sagsbehandlingstiden ikke bliver for lang. Som nævnt i redegørelsen er såvel direktoratet for udlændinge som den politiafdeling, der yder bistand til gennemførelse af de nødvendige undersøgelser, blevet tilført øgede ressourcer ved midlertidigt udlån af personale fra andre dele af justitsvæsenet.

Det er forbundet med meget betydelig vanskelighed nærmere at forudse antallet af asylansøgere i den kommende tid. Det må imidlertid tages i betragtning, at det nuværende niveau kan forblive konstant over en længere periode eller måske ligefrem vil vise tendens til yderligere stigning. Tallet for oktober måned peger i sig selv på et niveau på årsbasis på omkring 7.500 spontane asylansøgere.

Spm. nr. S 211

Til *indenrigsministeren* (2/11 84) af:

Kofod-Svendsen (KrF):

»Vil ministeren oplyse, om kommerciel anvendelse eller salg af menneskefostre, der er aborteret i Danmark, lovligt kan finde sted her i landet, eller om sådanne fostre lovligt kan eksporteres til udlandet, og i bekræftende fald, om ministeren påtænker at ændre dette forhold?«

Begrundelse

Der har i løbet af sommeren og efteråret været reportager i dagbladene om kommerciel anvendelse af menneskefostre bl.a. i kosmetikindustrien i Frankrig og Schweiz. Det er også oplyst, at menneskefostre forhandles her i landet, men ikke, om de anvendes i forskningen eller i industrien i øvrigt. De beretninger, der har været fremme i dagspressen, tyder på en kynisk udnyttelse af menneskefostre og af abortsøgende kvinder. Søndags Aktuelt fra den 8. juli 1984 oplyser, at kvinder i Frankrig og Vesttyskland er blevet tilbudt op til 40.000 kr., hvis de vil abortere ved kejsersnit, fordi fostre fjernet ved

[Kofod-Svendsen]

kejsersnit kan give kollagen (som anvendes i kosmetikindustrien) til op mod 200.000 krukker kosmetik à 70 ml, hvorimod et foster, som er aborteret ved den såkaldte sugemetode, ødelægges så meget, at der kun kan udvindes kollagen til omkring 50.000 krukker af samme størrelse.

En sådan makaber udnyttelse af fostre må ikke kunne finde sted i Danmark.

Svar (9/11 84):

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Indenrigsministeriet er ikke i besiddelse af oplysninger, der bekræfter, at kommerciel udnyttelse af menneskefostre af den art, som omtales i spørgsmålets begrundelse, finder sted i Danmark.

Jeg er ganske enig med spørgeren i, at noget sådant, hvis det skulle forekomme, ud fra en etisk betragtning måtte anses for ganske forkasteligt.

Der eksisterer ikke på nuværende tidspunkt nogen lovregulering af spørgsmålet om anvendelse af celler og væv fra aborterede fostre. Folketinget vil imidlertid få lejlighed til generelt at drøfte lovbeskyttelse af det tidlige menneskelige liv (befrugtede æg, embryoner og fostre) tidligt i 1985, idet jeg i marts 1985 vil give tinget en redegørelse på grundlag af rapporten »Fremskridtets pris«. Rapporten, der nylig er afgivet til mig, foreslår bl.a., at der nedsættes et etisk råd til at fastlægge retninglinier, bl.a. for at beskytte det tidlige menneskelige liv.

Når der i begrundelsen for spørgsmålet nævnes muligheden af abort ved kejsersnit, skal jeg fremhæve, at alle svangerskabsafbrydelser i Danmark foregår på sygehusene, og at kejsersnit kun vil kunne komme på tale efter medicinsk indikation. Det ville med andre ord være utænkeligt ud fra et lægeetisk synspunkt – og ud fra lægelovens regler – om en læge skred til anvendelse af kejsersnit alene med henblik på at skaffe en aborterende kvinde en økonomisk fordel.

I øvrigt ville sundhedsstyrelsen og jeg finde det helt utænkeligt, om sygehusafdelingerne i Danmark på nogen som helst måde medvirkede til at gøre en kommerciel udnyttelse af aborterede fostre mulig.

Spm. nr. S 228

Til statsministeren (8/11 84) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

Vil statsministeren oplyse, hvor meget regeringens ministre har nedsat deres rejseaktivitet som lovet af statsministeren ved regeringens tiltrædelse i 1982 set i forhold til den tidligere regerings ministre?»

Svar (13/11 84):

Statsministeren (Poul Schlüter):

Der foreligger ikke opgørelse over antallet af ministerrejser for den nuværende regering eller for den tidligere, som gør det muligt at sammenligne rejseaktiviteten.

Det er i øvrigt mit synspunkt, at sammenligningen af selve omfanget af ministerrejser ikke tjener noget formål, da det altid må være rejsernes formål, som afgør betimeligheden af gennemførelsen af en konkret rejse, jfr. mit svar på spørgsmål S 767.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 52:

Forslag til lov om ophævelse af lov om Nordisk Mineselskab A/S m.v.
(Fremsat 7/11 84).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 3 og 4 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 54:

Forslag til lov om ophævelse af lov om Arktisk Minekompagni A/S (Arctic Mining Company Ltd.).
(Fremsat 7/11 84).

4) Første behandling af lovforslag nr. L 53:

Forslag til lov om etablering af et selskab til varetagelse af kulbrinteaktiviteter i Grønland.
(Fremsat 7/11 84).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Søren B. Jørgensen (S):

Efter tre års arbejde i fællesrådet for råstoffer i Grønland afgav rådet på sit møde den 3. oktober 1984 en indstilling dels til mi-